

เอกสารองค์ความรู้ชุด

“การเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน”

รูปแบบและกลไก

การเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศ
สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

สิ่งพิมพ์ สกศ.อันดับที่ 22/2561
ISBN 978-616-270-169-6

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารองค์ความรู้ชุด
“การเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน”

รูปแบบและกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

371.2 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
ส 691 ร รูปแบบและกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม / กรุงเทพฯ : 2561.
74 หน้า
ISBN : 978-616-270-169-6
1. วินัยสถานศึกษา 2. วินัยเวียดนาม 3. ชื่อเรื่อง

รูปแบบและกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

สิ่งพิมพ์ สกศ. อันดับที่ 22/2561

พิมพ์ครั้งที่ 1 กันยายน 2561

จำนวน 1,000 เล่ม

ผู้จัดพิมพ์เผยแพร่ กลุ่มพัฒนานโยบายด้านการเรียนรู้
สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
ถนนสุขุขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทรศัพท์ 0-2668-7974 หรือ 0-2668-07123 ต่อ 2516, 2560
โทรสาร 0-2243-1129
Web site: <http://www.onec.go.th>

พิมพ์ที่ บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด
90/6 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 34/1
ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงอรุณอมรินทร์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700
โทรศัพท์ 0-2424-3249 0-2424-3252
โทรสาร 0-2424-3249 0-2424-3252

คำนำ

การเสริมสร้างวินัยให้เกิดขึ้นกับคนในชาติ จำเป็นต้องเริ่มต้นตั้งแต่วัยเยาว์ ซึ่งเป็นวัยที่กำลังสร้างลักษณะนิสัยและต่อเนื่องถึงวัยเรียนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ คิดอย่างมีเหตุผล ตามลำดับของการพัฒนาการของแต่ละ ช่วงวัย ทุกสถาบันในสังคมจึงมีบทบาทในการปลูกฝัง การมีวินัยแก่คนในชาติ เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา สถาบันการเมืองและการปกครอง สื่อมวลชน องค์กรอิสระ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันการศึกษาที่มีส่วนสำคัญในการเสริมสร้าง วินัยให้เกิดขึ้นกับคนทุกวัยที่จะต้องปลูกฝังเยาวชนที่อยู่ในวัยเรียนให้เกิดคุณลักษณะนิสัยที่ พึงประสงค์ มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย เคารพกติกาของสังคม โดยไม่ล่วงเกินสิทธิของผู้อื่น

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านนโยบายการศึกษา เห็นความสำคัญของการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้สนับสนุน ให้มหาวิทยาลัยนครพนม โดย รศ.ดร.มนตรี แยมกสิกร และคณะ ทำการศึกษาวิจัยองค์ความรู้ ชุด “การเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ทำให้ได้รายงานเอกสาร ชุดองค์ความรู้ จำนวน 8 เล่ม ประกอบด้วย 1. บทสรุปสำหรับผู้บริหารในเอกสารองค์ความรู้ “การเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน” 2. รายงานผลการสังเคราะห์ ผลการวิจัยและพัฒนาารูปแบบกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3. สภาพและปัจจัยในการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในบริบทของ ประเทศไทย 4. รูปแบบและกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของประเทศญี่ปุ่น 5. รูปแบบและกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม 6. รูปแบบและกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศเกาหลีใต้ 7. รูปแบบและกลไกการเสริมสร้างวินัยใน สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และ 8. ข้อเสนอ เิงนโยบายการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องเหมาะสม กับบริบทสังคมไทย

สำหรับเอกสาร เรื่อง รูปแบบและกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เป็นการศึกษาประเทศที่เชื่อว่าเป็นต้นแบบของความมีวินัย ในหลายด้าน เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาความมีวินัยของคนในชาติ ทั้งในด้านความรับผิดชอบและ การตรงต่อเวลา ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านการปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์ รู้จักกาลเทศะและเคารพสิทธิผู้อื่น และด้านการมีจิตอาสา เสียสละ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น โดยนักวิจัยได้ศึกษาเอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ทั้งในประเทศไทยและประเทศเวียดนาม รวมถึงการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในประเทศเวียดนามและสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องจากประเทศเวียดนาม และสรุปสังเคราะห์เป็นรายงานผลการศึกษา สำนักงานฯ คาดหวังว่า เอกสารฉบับนี้จะประโยชน์ต่อหน่วยงานทางการศึกษา โดยเฉพาะสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ซึ่งจะช่วยให้สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานฯ ขอขอบคุณคณะนักวิจัยและผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนในการดำเนินการให้เอกสารฉบับนี้ สำเร็จลุล่วง จนสามารถเผยแพร่ไปยังสถานศึกษาและสาธารณชนในวงกว้าง

(นายชัยพลฤกษ์ เสรีรักษ์)
เลขาธิการสภาการศึกษา

คำนำนักวิจัย

โครงการวิจัยเรื่อง การศึกษาและพัฒนาองค์ความรู้ รูปแบบและกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศเวียดนาม เป็นส่วนหนึ่งของแผนงานพัฒนารูปแบบและกลไกเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้มีการศึกษาประเทศที่เป็นแบบอย่างของความมีวินัย ได้แก่ เยอรมัน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และเวียดนาม รวมทั้งการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อหาแนวทางพัฒนาความมีวินัยทั้งในด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา ความซื่อสัตย์สุจริต การปฏิบัติตนตามระเบียบ กฎเกณฑ์ รู้จักกาลเทศะ และการเคารพสิทธิผู้อื่น และการมีจิตอาสา เสียสละ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น สำหรับกรณีศึกษาความมีวินัยในประเทศเวียดนามได้มีการศึกษาเอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ ทั้งในประเทศไทยและประเทศเวียดนาม รวมทั้งการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนและสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในประเทศเวียดนาม คณะผู้วิจัยขอขอบคุณสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาที่ได้ให้ทุนอุดหนุนการวิจัย ประจำปีงบประมาณ 2560 และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลจากการศึกษาวิจัย จะใช้เป็นแนวทางให้สถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนำไปวางแผนพัฒนานักเรียนให้มีวินัยต่อไป

ผศ.ดร.สรร ธงยศ
มหาวิทยาลัยนครพนม
อ.ฟัก ดินห์ วัน
มหาวิทยาลัยฮาดิงห์

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

โครงการวิจัยเรื่อง การศึกษาและพัฒนาองค์ความรู้ รูปแบบและกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศเวียดนาม ที่ได้มีการตรวจสอบเอกสารสังเกตจากสถานที่จริงในประเทศเวียดนาม ตลอดจนสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิของเวียดนาม และทำการตรวจสอบความถูกต้อง ของผลการศึกษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ข้อสรุปดังนี้

เวียดนามเป็นประเทศที่ต้องทำสงครามมาอย่างยาวนานและพียงผ่านพ้นสงครามได้ไม่นาน มีสภาพภูมิศาสตร์ที่ต้องต่อสู้กับภัยธรรมชาติในทุกปี และมีสัดส่วนพื้นที่ทางเกษตรน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนประชากร ปัจจุบันเหล่านี้ได้หล่อหลอมให้พลเมืองเวียดนามมีความขยันอดทน ประหยัด รักชาติ ตลอดจนมีวินัย และส่งผลให้ประเทศเวียดนามพัฒนาอย่างก้าวกระโดด และเป็นที่ยึดตามองในกลุ่มประเทศอาเซียนด้วยกัน รวมทั้งการพัฒนาการศึกษาที่มีลำดับความสามารถในการแข่งขันเป็นอันดับ 8 ของโลกจากผลการสอบ PISA ในปี พ.ศ. 2558 ที่ผ่านมา สำหรับความมีวินัยของพลเมืองเวียดนามที่ปรากฏชัดคือ ความตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ และการปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์ ซึ่งมีปัจจัยต่าง ๆ ที่เสริมสร้างพลเมืองให้มีความมีวินัยดังต่อไปนี้

1. นโยบาย กฎ ระเบียบ และมาตรฐานการศึกษา: เวียดนามเป็นประเทศที่มีคดีอุกฉกรรจ์น้อยมาก เนื่องจากมีการบังคับใช้กฎ ระเบียบอย่างเคร่งครัด เช่น กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด กฎหมายเกี่ยวกับความมั่นคงต่อเสถียรภาพของรัฐบาล สำหรับเจ้าหน้าที่พรรคคอมมิวนิสต์และเจ้าหน้าที่รัฐถ้าหากทำผิดกฎ ระเบียบ จะมีโทษไล่ออกจากการเป็นสมาชิกพรรค ซึ่งหมายถึงการขาดคุณสมบัติที่จะดำรงตำแหน่ง ในหน้าที่การงาน รัฐบาลกลางยังมอบอำนาจให้จังหวัดพิจารณาดำเนินการต่าง ๆ ได้แบบเสร็จภายใต้ต้นนโยบายกลาง นอกจากนี้จารีตประเพณีของเวียดนามได้หล่อหลอมให้พลเมืองเวียดนามมีวินัย เช่น นักเรียนไม่ควรวิพากษ์วิจารณ์ครูอาจารย์สามีหรือหัวหน้าครอบครัว เมื่อทำการสังสรรค์กับเพื่อนร่วมงานในตอนเย็น เสร็จแล้วต้องรีบกลับบ้าน ผู้น้อยต้องเชิญผู้ใหญ่ทานข้าวก่อน ไม่ควรใช้ตะเกียบชี้บุคคลและสิ่งของในขณะที่รับประทานอาหาร เป็นต้น สำหรับมาตรฐานการศึกษาของเวียดนามนั้น กระทรวงศึกษาและฝึกอบรม ทำหน้าที่หลักให้แก่รัฐบาลในการเสริมสร้างความมีวินัยให้แก่นักเรียน โดยมีหลักสูตรที่มีรายวิชาบังคับ เพื่อพัฒนาความมีวินัยแก่นักเรียนโดยตรง คือ รายวิชาศีลธรรม (Moral education) สำหรับจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาและรายวิชาหน้าที่พลเมือง

(Citizen education) ใช้จัดการเรียนการสอน ในระดับชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งเนื้อหาหรือมาตรฐานการศึกษาของเวียดนาม จะถูกกำหนดตายตัวจากรัฐบาลกลางในระดับโรงเรียนจะมีนักเรียนทำผิดกฎระเบียบของโรงเรียนน้อย การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของโรงเรียน ที่นอกจากจะบังคับใช้กับนักเรียนแล้ว ยังมีผลต่อครูอาจารย์และเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนด้วย

สำหรับข้อกำหนดของกระทรวงศึกษาและฝึกอบรมของเวียดนาม ส่วนใหญ่จะเป็นข้อกำหนด เพื่อความมีวินัย เช่น หมวดหน้าที่ของนักเรียน ที่นอกจากกล่าวถึงหน้าที่นักเรียนในโรงเรียนแล้ว ยังกล่าวถึงหน้าที่ที่ต้องเคารพเชื่อฟังผู้ปกครอง หมวดพฤติกรรมต้องห้ามที่ห้ามล่วงเกิน ละเมิด ทำร้ายครูอาจารย์ เจ้าหน้าที่และนักเรียนในโรงเรียน การห้ามนิรภัยและโกงข้อสอบ ห้ามทำงานวิชาอื่นในขณะที่เรียน เป็นต้น และมีหมวดว่าด้วยการมอบเกียรติบัตร ชมเชย เพื่อให้ความสำคัญกับนักเรียนที่มีพฤติกรรมดี โรงเรียนในเวียดนามยังมีแนวปฏิบัติที่ห้องเรียนแต่ละห้องจะมีประตูทางเข้าออกเพียงประตูเดียว การออกแบบหน้าต่างเรียนจะยกพื้นสูงประมาณ 20 เซนติเมตร เพื่อให้ครูสามารถมองเห็นนักเรียนได้ชัดเจน และเมื่อนักเรียนเข้าห้องเรียนแล้วจะไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าออกนอกห้องเรียนโดยไม่มีเหตุจำเป็น และเป็นสิ่งที่สังเกตว่าเมื่อได้รับสัญญาณเข้าเรียนแล้ว จะไม่ค่อยปรากฏนักเรียนวิ่งเล่นหน้าชั้นเรียนและนักเรียนโดยส่วนใหญ่จะจดจ่อกับการเรียนในวิชานั้น การนำการบ้านหรืองานวิชาอื่นมาทำในวิชาที่ตนกำลังเรียน หรือการพูดคุยโทรศัพท์ขณะเรียนจะไม่ปรากฏให้เห็น ซึ่งถ้านักเรียนนำโทรศัพท์มาเล่นขณะเรียนจะถูกครูที่สอนจับไว้ก่อน นอกจากนี้ ในบางโรงเรียนยังมีข้อปฏิบัติที่ให้ครูทุกคนต้องทำความสะอาดบริเวณโรงเรียนอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง

2. แนวทางและกระบวนการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา: กลุ่มแรกที่มีส่วนสำคัญต่อการสร้างวินัยในสถานศึกษาคือ “ครู” ซึ่งครูอาจารย์ในเวียดนามจะเป็นผู้ที่รับผิดชอบต่อการสอนเป็นอย่างสูง โดยการสอนเป็นหน้าที่สำคัญเพื่อมุ่งเน้นไปที่ผลการเรียนของนักเรียน ประกอบกับอุปนิสัยของคนเวียดนามที่มีความเด็ดขาดและเคร่งครัด จึงส่งผลให้ครูมีความเด็ดขาดและเข้มงวดต่อการตรวจสอบความมีวินัยของนักเรียนตามไปด้วย บทบาทระหว่างครูกับนักเรียนจะแยกบทบาทกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ นักเรียนจะต้องไม่ก้าวก้าวครูอาจารย์หรือการไม่พูดคุยหยอกล้อกับครูอาจารย์ ซึ่งวิธีการแสดงออกซึ่งความเคารพต่อผู้อาวุโสและต่อครูอาจารย์ตามแนวคิดของขงจื้อ กลุ่มที่สองคือ “สถานศึกษา” โดยที่กระทรวงศึกษาและฝึกอบรมของเวียดนามเป็นหน่วยงานหลักในการเสริมสร้างความมีวินัยให้แก่ นักเรียน ที่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับแนวปฏิบัติเพื่อความมีวินัยของนักเรียน ซึ่งไม่แตกต่างจากระเบียบว่าด้วยความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษาในประเทศไทยมากนัก เช่น ห้ามเขียนตีนนักเรียนและไม่มีบทลงโทษไล่ออก แต่จะพบว่าโรงเรียน ในเวียดนามมีการบังคับใช้กฎระเบียบที่เป็นรูปธรรมเป็นอย่างสูง เช่น การมีสารวัตร

นักเรียนคอยทำหน้าที่ตรวจสอบความตรงต่อเวลาในการมาเรียนและความเรียบร้อยของการแต่งกาย การมีสมุดประจำตัวนักเรียนเพื่อบันทึกพฤติกรรมนักเรียน และการมีหัวหน้าห้องช่วยเหลือครูประจำชั้นเพื่อตรวจสอบพฤติกรรมเพื่อนร่วมชั้น เป็นต้น

3. ปัจจัยที่เสริมสร้างความมีวินัยของพลเมืองประเทศเวียดนาม: แนวคิดขงจื้อ เป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อความมีวินัยของพลเมืองเวียดนาม โดยมีหลักการคือ 1) เคารพและเชื่อฟังผู้ใหญ่ 2) รักครอบครัว และ 3) การได้รับการศึกษา ซึ่งแนวคิดขงจื้อได้แทรกซึมในวิถีการดำเนินชีวิตของชาวเวียดนามแทบทุกด้าน ทั้งในด้านประเพณีวัฒนธรรม การปกครอง การจัดระเบียบองค์กร สถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว เป็นต้น โดยเป็นแนวคิดที่มีอิทธิพลต่อสังคมเวียดนามใน 2 ลักษณะคือ 1) การทำตามหน้าที่ โดยถือว่าถ้าคน ในสังคมแบ่งหน้าที่อย่างเป็นระเบียบ และทุกคนทำตามหน้าที่ของตนได้เป็นอย่างดี สังคมย่อมเป็นระเบียบตามไปด้วย และ 2) การถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติ เป็นวิธีการอบรมสั่งสอนให้ประชาชนเกิดความเชื่อถือในขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม เมื่อเชื่อแล้วจะปฏิบัติเองโดยไม่ต้องบังคับจากกฎหมายหรือกฎระเบียบต่าง ๆ แนวคิดขงจื้อจึงมีความสำคัญกับสังคมเวียดนามและเป็นเสาหลักทางจิตวิญญาณและศีลธรรมของเวียดนาม และเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับสภาพการดำเนินชีวิตที่ทำให้สังคมเวียดนามยังเคารพนับถือและปฏิบัติสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

แนวคิดขงจื้อยังได้แทรกซึมไปในสถาบันต่าง ๆ และส่งผลต่อความมีวินัยของพลเมือง โดยมีสถาบันที่มีบทบาทสำคัญต่อการเสริมสร้างความมีวินัย ดังนี้

สถาบันครอบครัว บทบาทภายในครอบครัวให้อำนาจสูงสุดสำหรับผู้เป็นพ่อและให้ความสำคัญกับเพศชายอย่างสูง บทบาทของพ่อแม่ตามแนวคิดของขงจื้อจะต้องมีการอบรมบุตรหลานให้อยู่ในสังคมอย่างเป็นปกติสุข ผู้เป็นแม่จะต้องรู้จักวิธีเลี้ยงลูกและการเอาใจใส่ในเรื่องต่าง ๆ เช่น การเรียนของลูก การช่วยเหลืองานบ้านในครอบครัว ดังที่ Vo Nguyen Du (2000) ทำการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีการป้องปรามเด็กเมื่อมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์จากการกระทำของลูกหลาน และผู้ปกครองโดยส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะอบรมสั่งสอนเด็กที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สาเหตุดังกล่าวจึงส่งผลให้พ่อแม่สามารถอบรมบุตรหลานในครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ เทศกาลตรุษจีนซึ่งเป็นวันปีใหม่ของเวียดนามที่นอกจากจะเป็นวันหยุดสำคัญประจำปีแล้วยังเป็นวันที่แสดงความกตัญญูของลูกหลานหรือเป็นการแสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบ ของลูกหลานนั่นเอง นอกจากนี้ การเคารพผู้อาวุโสของสังคมเวียดนามยังฝังรากลึกในวิถีชีวิตของพลเมืองเวียดนามจนถึงปัจจุบัน เช่น ผู้น้อยจะเชิญผู้ใหญ่ลงมือรับประทานอาหารก่อน นื่อง ๆ จะต้องเชื่อฟังผู้เป็นพี่ เป็นต้น ดังนั้น สถาบันครอบครัวจึงเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ส่งเสริมความมีวินัยของพลเมืองเวียดนาม

สถาบันการศึกษา กระบวนการถ่ายทอดแนวคิดของขงจื้อที่ส่งผ่านมายังสถาบันการศึกษา ทำให้การนำระเบียบ ข้อปฏิบัติของสถานศึกษาไปบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะ การเคารพผู้อาวุโส หรือการเคารพครูอาจารย์ จึงทำให้นักเรียนมีความเกรงกลัวต่อครูอาจารย์ และการออกคำสั่งของครูอาจารย์มีผลต่อนักเรียนเป็นอย่างสูง สถาบันการศึกษาของเวียดนามในทุกระดับ จึงเป็นสถาบันที่บ่มเพาะความมีวินัย แก่นักเรียนที่เป็นแบบแผนมากกว่าสถาบันอื่น ๆ เนื่องจากถูกกำหนดด้วยกฎ ระเบียบอย่างชัดเจน ดังนั้นบทบาทของสถาบันการศึกษาที่ส่งเสริมความมีวินัยของนักเรียน จึงเกิดจากครูอาจารย์ที่มีความเข้มงวด ต่อกฎระเบียบในสถานศึกษา

สถาบันการปกครอง ระบบการปกครองของเวียดนามที่พรรคคอมมิวนิสต์เป็นองค์กรสูงสุด ซึ่งมีพรรคเดียว มีหน้าที่ในการวางนโยบายและควบคุมกำกับการบริหารประเทศในทุกด้าน ที่มีลักษณะของความเด็ดขาดในเชิงนโยบายทางการปกครอง เวียดนามจึงเป็นประเทศที่มีเสถียรภาพทางการเมืองอยู่ในระดับสูง ทำให้การบริหารประเทศเป็นไปอย่างราบรื่น จึงส่งผลให้พลเมืองเวียดนามต้องดำเนินชีวิตภายใต้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและเกิดความมีวินัยไปโดยปริยาย ถึงแม้รัฐบาลเวียดนามจะมีการปฏิรูประบบเศรษฐกิจครั้งใหญ่หลังสงครามสงบที่เรียกว่า ดอย หมอย (Doi Moi) จากเศรษฐกิจแบบการวางแผนโดยศูนย์กลาง จากรัฐมาเป็นเศรษฐกิจแบบกลไกตลาด แต่วิถีชีวิตของชาวเวียดนามโดยส่วนใหญ่ ยังยึดมั่นตามแนวประเพณีดั้งเดิมและมีการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ซึ่งจะพบว่าประชาชนเวียดนามไม่ค่อยมีการเรียกร้องสิทธิใด ๆ มากนัก ตลอดจนไม่ปรากฏองค์กรอิสระที่เรียกร้องผลประโยชน์ให้กับตนเองเท่ากับประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. สถานศึกษาในระดับต่าง ๆ ควรอบรมหรือส่งเสริมให้ครูอาจารย์มีความเข้มงวดต่อพฤติกรรมผู้เรียนด้านความมีวินัยอย่างต่อเนื่อง
2. สถาบันครอบครัว โดยเฉพาะพ่อและแม่ จะต้องมีความรู้ที่ถูกต้องต่อวิธีการเลี้ยงดูลูก เพื่อส่งเสริมความมีวินัย รวมทั้งการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกเพื่อเสริมสร้างความมีวินัยในระยะยาว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากอุปนิสัยของคนไทยมีความรักอิสระ ชอบสบาย ไม่ชอบอยู่ในระเบียบกฎเกณฑ์มากนัก ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเสริมสร้างความมีวินัย ดังนั้น งานวิจัยครั้งต่อไปอาจทดลองหาวิธีการต่าง ๆ เช่น การใช้กฎ ระเบียบที่เข้มงวดโดยวิธีไหน และใช้อย่างไร จึงจะเหมาะสมกับบริบทของคนไทยที่จะสร้างความมีวินัยอย่างยั่งยืน

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(ก)
คำนำนักวิจัย	(ค)
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	(ง)
สารบัญ	(ช)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
ข้อมูลเบื้องต้นของประเทศเวียดนาม	5
ความหมายและมโนทัศน์ความมีวินัย	10
ความสำคัญของความมีวินัย	11
วิธีการสร้างความมีวินัย	14
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	24
กลุ่มเป้าหมายการวิจัย	24
เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล	24
การเก็บรวบรวมข้อมูล	25
การวิเคราะห์ข้อมูล	25

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	26
นโยบาย กฎ ระเบียบ และมาตรฐานการศึกษาที่ส่งเสริมความมีวินัย ของนักเรียนเวียดนาม	26
แนวทางและกระบวนการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา	29
ปัจจัยที่เสริมสร้างความมีวินัยของพลเมืองประเทศเวียดนาม	31
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	35
สรุปผลการวิจัย	35
อภิปรายผลการวิจัย	40
ข้อเสนอแนะ	45
เอกสารอ้างอิง	45
ภาคผนวก	51
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล	52
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	55
ภาคผนวก ค ตัวอย่างภาพและกิจกรรมในโรงเรียนเวียดนาม	57

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่บนพื้นฐานของความสมดุล พอดี และความพอประมาณอย่างมีเหตุผล นำไปสู่สังคมที่มีคุณภาพทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง สามารถพึ่งตนเองอย่างมีภูมิคุ้มกันและรู้เท่าทันโลก คนไทยรู้จักเรียนรู้ต่อเนืองตลอดชีวิต เป็นคนดี มีคุณธรรม และซื่อสัตย์สุจริต อยู่ในสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ สามารถรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นควบคู่ไปกับการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม ดำรงไว้ซึ่งคุณธรรมและคุณค่าของสังคมไทยที่มีความสมานฉันท์ และเอื้ออาทรต่อกัน อันจะเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศอย่างสมดุล มีคุณภาพและยั่งยืน และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้มีเป้าหมายระยะยาว ในปี 2579 สรุปได้ว่า เศรษฐกิจและสังคมไทยมีการพัฒนาอย่างมั่นคงและยั่งยืนบนฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน สังคมไทยเป็นสังคมที่เป็นธรรมมีความเหลื่อมล้ำน้อย คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นพลเมืองที่มีวินัย ตื่นรู้และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตลอดชีวิต (ราชกิจจานุเบกษา, 2559) และในส่วนของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดจุดหมายของหลักสูตรให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551) ซึ่งความมีวินัยเป็นคุณธรรมสำคัญประการหนึ่งที่จะเป็นกรอบวิถีการดำเนินชีวิตของคนไทยในปัจจุบัน เนื่องจากความสลับซับซ้อนของสังคมมีมากขึ้น ดังที่ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2560) กล่าวว่า สังคมและการเมืองในอนาคตจะเป็นลักษณะที่มีความโปร่งใสมากขึ้น เนื่องจากจะมีการตรวจสอบจากหน่วยงานองค์กรทั้งในและต่างประเทศ ดังนั้นจริยธรรมจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับคนไทย เพราะหากคนไทยได้รับการปลูกฝังจริยธรรมเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองอย่างสม่ำเสมอจะเป็นคนที่มีคุณภาพ คือเป็นทั้งคนเก่งและคนดีที่จะส่งผลให้สังคมและประเทศชาติเจริญก้าวหน้าอย่างสงบสุข แต่หากคนไทยไร้ซึ่งระเบียบวินัยและจริยธรรมที่ดีงาม หากแม้มีวิชาความรู้ก็ไม่สามารถ

ที่จะใช้ไปในทางที่ถูกต้องได้ และอาจจะยังก่อให้เกิดปัญหาต่อสังคมและประเทศชาติตามมาได้ สำหรับกระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กำหนดนโยบายต่าง ๆ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งบรรจุในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่กำหนดให้นักเรียนควรระลึกและต้องหมั่นปฏิบัติอยู่เสมอ ซึ่งความมีวินัยเป็นส่วนหนึ่งของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังกล่าว โดยมีตัวชี้วัดที่สำคัญคือการประพฤติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม นอกจากนี้ บุญชม ศรีสะอาด (2555) ยังให้ความเห็นว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก การมีวินัยในตนเองนอกจากจะส่งผลให้บุคคลประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิต ได้รับการยอมรับนับถือชื่นชมจากบุคคลอื่นที่รู้จักแล้ว ยังส่งผลให้ชุมชน สังคม ประเทศชาติ มีความสงบสุขเจริญก้าวหน้าเป็นสังคมที่มีคุณภาพ ดังนั้น จึงควรพัฒนาให้บุคคลมีวินัยในตนเองตั้งแต่เด็กและรักษาไว้อย่างต่อเนื่อง ความสำเร็จทั้งหลายทั้งปวงในชีวิตขึ้นอยู่กับความสามารถในการกำหนดเป้าหมายที่ท้าทายแล้วมุ่งสู่เป้าหมายเหล่านั้น ไม่ว่าจะเป็งานที่ยากเพียงใดและต้องใช้เวลานานเท่าใดก็ตาม

เวียดนามซึ่งเป็นประเทศเพื่อนบ้านของไทย ได้รับการยอมรับว่าพลเมืองมีความขยันและมีระเบียบวินัยเป็นอย่างสูง และเป็นปัจจัยส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาและการพัฒนาประเทศ ดังที่สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2559) กล่าวว่า นักเรียนเวียดนามมีพื้นฐานด้านวัฒนธรรมความขยัน ซึ่งส่งผลมาถึงการศึกษาที่เป็นกรอบให้นักเรียนขยันเรียน ทุ่มเทกับการเรียนอย่างจริงจัง และเห็นว่าความสำเร็จทางการศึกษาของแต่ละคนคือสิ่งสำคัญมากในชีวิต นักเรียนเรียนหนังสือหนักมากภายใต้วัฒนธรรมที่มีความขยัน เมื่อเทียบกับประเทศที่กำลังพัฒนาอื่น ๆ ส่วนในด้านความมีวินัยเมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนไทยแล้วพบว่านักเรียนเวียดนามมีวินัยสูงกว่า (ค่าดัชนีระเบียบวินัยเวียดนามเท่ากับ 0.36 ไทยเท่ากับ 0.07) และถึงแม้ว่านักเรียนเวียดนามจะมาโรงเรียนสาย ขาดเรียนหรือหนีเรียนบางชั่วโมง แต่นักเรียนเวียดนามจะมีจำนวนน้อยกว่าประเทศกลุ่มที่กำลังพัฒนามาก (เวียดนามมีนักเรียนเคยหนีเรียน 9% เทียบกับนักเรียนไทย 18% ที่เคยหนีเรียน) ยิ่งไปกว่านั้น ยังปรากฏข้อมูลที่น่าสนใจสำหรับนักเรียนเวียดนาม คือ แม้นักเรียนส่วนน้อยเท่านั้นที่ระเบียบวินัยไม่ดี แต่ความเอาใจใส่ทางการเรียนก็ยังมีสูงเหมือนนักเรียนทั่วไปทั้งนี้เพราะวัฒนธรรมเวียดนามที่ให้คุณค่าแก่การศึกษาสูงนั่นเอง นอกจากนี้ เวียดนามมีการปกครองในระบอบคอมมิวนิสต์ ที่พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามเห็นว่าการมีวินัย คือปัจจัยสำคัญที่ประกันการคงอยู่และการพัฒนาของพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามมานานกว่า 80 ปี เวียดนาม จึงเป็นประเทศที่ถูกจับตามองจากกลุ่มประเทศอาเซียนด้วยกัน เนื่องจากเป็นประเทศที่มีการพัฒนาในลักษณะการก้าวกระโดด ทุกด้านนับตั้งแต่สงครามสงบ ซึ่งปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ คือความมีวินัยนั่นเอง

ดังนั้น การศึกษารูปแบบ วิธีการ ปัจจัยและองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่ส่งผลให้พลเมืองเวียดนามมีระเบียบวินัยจะทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและจะเป็นประโยชน์ต่อการเป็นแบบอย่างที่ดี (best practice) เพื่อนำไปใช้วางแผนพัฒนานักเรียนไทยและพลเมืองไทย โดยเฉพาะการพัฒนาความมีวินัยของผู้ที่อยู่ในวัยเรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นการศึกษาภาคบังคับ และจะเป็นแนวทางสำคัญที่จะเป็นการวางรากฐานการพัฒนาประเทศในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์นโยบาย กฎ ระเบียบ ต่อการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศเวียดนาม
2. เพื่อศึกษาแนวทางและกระบวนการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศเวียดนาม
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เสริมสร้างความมีวินัยของพลเมืองประเทศเวียดนาม

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายการวิจัย

1.1 กลุ่มเป้าหมายการวิจัยที่เป็นนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของเวียดนาม จากโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 2 โรงเรียน ในจังหวัดฮาติงห์ จำนวน 2,000 คน ซึ่งประกอบไปด้วยโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เล วัน เทียม และโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ฟาน ดินห์ เฟื่อง โดยสุ่มตามความสะดวก เพื่อใช้ในการสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน

1.2 กลุ่มเป้าหมายการวิจัยที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิของเวียดนาม จำนวน 5 คน โดยเลือกอย่างเจาะจง เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์

2. ตัวแปรที่ทำการวิจัยคือ ความมีวินัยของนักเรียนเวียดนาม ประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) ความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา 2) ความซื่อสัตย์สุจริต 3) การปฏิบัติตามตามระเบียบ กฎเกณฑ์ รู้จักกาลเทศะ และการเคารพสิทธิผู้อื่น และ 4) การมีจิตอาสา เสียสละ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น

3. ระยะเวลาการวิจัย มกราคม 2560-ธันวาคม 2560

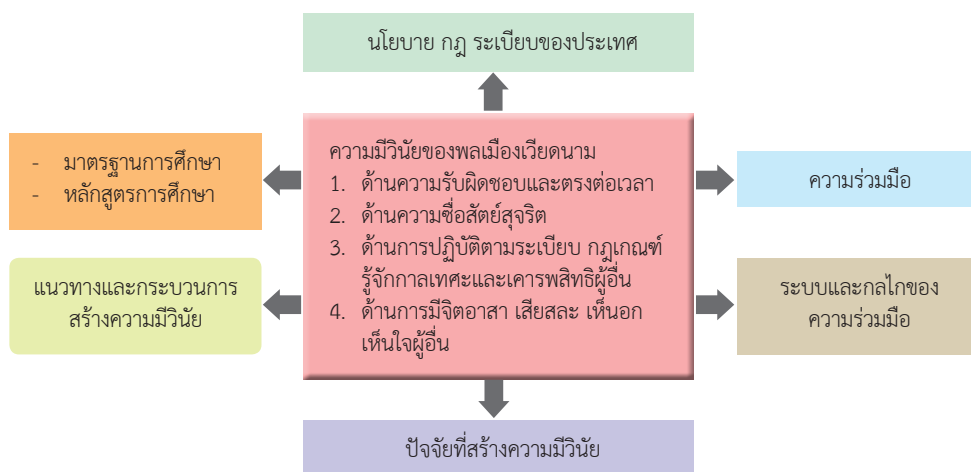
นิยามศัพท์เฉพาะ

ความมีวินัย หมายถึง คุณลักษณะของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศเวียดนามในด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านการปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์ รู้จักกาลเทศะ และการเคารพสิทธิผู้อื่น และด้านการมีจิตอาสา เสียสละ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น

รูปแบบและกลไกการเสริมสร้างความมีวินัย หมายถึง วิธีการ องค์ประกอบ ขั้นตอน กระบวนการ และแนวทางการเสริมสร้างความมีวินัยสำหรับนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศเวียดนาม

การศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การจัดการศึกษาในระดับการศึกษาปฐมวัย ประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา ของประเทศเวียดนาม

กรอบแนวคิดการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นข้อมูลให้กับครูผู้สอนทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนหน่วยงานต่างๆ เพื่อนำไปใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความมีวินัยของผู้เรียน
2. เป็นข้อมูลให้กับสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับที่สูงกว่า ตลอดจนหน่วยงาน ที่จัดการเรียนการสอนอื่นๆ เพื่อนำไปใช้วางนโยบายเพื่อพัฒนาความมีวินัยของผู้เรียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาและพัฒนางานองค์ความรู้ รูปแบบและกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศเวียดนาม คณะผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลเบื้องต้นประเทศเวียดนาม
2. ความหมายและมโนทัศน์ความมีวินัย
3. ความสำคัญของความมีวินัย
4. วิธีการสร้างความมีวินัย
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลเบื้องต้นประเทศเวียดนาม

ประวัติศาสตร์ของเวียดนาม

ประเทศเวียดนามได้มีการพัฒนาการศึกษาควบคู่ไปกับพัฒนาของประเทศ ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็นระยะ ๆ ย่อ ๆ ในเชิงประวัติศาสตร์ดังนี้

1. ระยะเวลาที่อยู่ภายใต้การปกครองของราชวงศ์จีน (Period of Chinese Imperial Domination): 200 ปีก่อน ค.ศ.-ค.ศ. 938

ในระยะเวลาที่ประเทศเวียดนามอยู่ภายใต้การปกครองของราชวงศ์จีน ดั้งนั้นผู้บริหารของประเทศจีน จึงเป็นผู้ก่อตั้งระบบการศึกษาในประเทศเวียดนามทั้งในแบบของรัฐและเอกชน ซึ่งในสมัยก่อนเน้นเฉพาะการศึกษาของบุตรชายและการฝึกอบรมบุคคลเพื่อเข้าไปรับราชการและบริหารประเทศ มีนโยบาย “Feudal Intelligentsia” ซึ่งจะคัดเลือกเฉพาะบุตรชายจากครอบครัวขุนนางไปรับราชการกับราชวงศ์จีน ระบบการศึกษาต่อเนื่องของชาวเวียดนามในบางศตวรรษพบว่า บุคคลชาวเวียดนามที่มีฐานะทางสังคมดีและมีสติปัญญาดี จะได้รับอนุญาตให้เข้าไปศึกษาต่อในประเทศจีน โดยมีการสอบแข่งขันหลายชั้นตอนและครั้งสุดท้ายจะสอบที่กรุงปักกิ่ง เมื่อสอบผ่านจะได้วุฒิเทียบเท่า Doctor’s Degree ระบบการศึกษาดังกล่าวสืบทอด

มาจนถึงราชวงศ์ถัง (ค.ศ. 618-ค.ศ. 907) ระบบการศึกษาที่เลียนแบบมาจากประเทศจีน ประกอบด้วย การศึกษาเบื้องต้น (Primary education) ที่มีระยะเวลาการศึกษาน้อยกว่า 15 ปี และการศึกษาระดับอุดมศึกษา (Higher education) ที่มีระยะเวลาการศึกษามากกว่า 15 ปีขึ้นไป

2. ระยะเวลาที่ประเทศมีอิสรภาพ (Period of National Independence) : ค.ศ. 1938-ค.ศ. 1959

ในปี ค.ศ. 1938 Ngo Dinh ได้รับขณะเงินและก่อตั้งราชวงศ์ Ngo Dinh และราชวงศ์ Le ตอนต้น (ค.ศ. 1939-ค.ศ. 1949) การศึกษาส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการโดยเอกชนและโรงเรียนพุทธศาสนา จนกระทั่งราชวงศ์ Le (ค.ศ.1949-ค.ศ. 1954) เริ่มให้ความสำคัญกับการศึกษาเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในเมืองใหญ่ ๆ เช่น เมืองหลวง Thang Long หรือ Ha Noi ในปัจจุบัน มีการก่อตั้งสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศเวียดนามเป็นแห่งแรก ใน ค.ศ. 1956 ที่มีชื่อเรียกว่า “Quoc Tu Gian หรือ Royal College” เพื่อเป็นแหล่งการศึกษาของบุตรชายของครอบครัวที่มีฐานะดี ในยุคนี้มีการสร้างโรงเรียนของรัฐขึ้น อีกทั้งในส่วนกลางและจังหวัดต่าง ๆ เพื่อให้บุตรชายของสามัญชนเข้ารับการศึกษา ทำให้ระบบการศึกษาในประเทศเวียดนามในยุคนี้แบ่งออกเป็น 3 แบบ คือ

แบบที่ 1 Royal College อยู่ในเมืองหลวง อยู่ภายใต้การบริหารโดยตรงของกษัตริย์

แบบที่ 2 โรงเรียนในระดับจังหวัดและอำเภอ เป็นโรงเรียนของรัฐซึ่งยังมีจำนวนไม่มากนัก

แบบที่ 3 โรงเรียนของภาคเอกชน

อาจสรุปได้ว่าการศึกษาในระยะต้น ๆ ของประเทศเวียดนามอยู่ในระบบศักดินา ที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการคัดเลือกคนเข้าไปเรียนเพื่อเป็นขุนนางและข้าราชการในระดับต่าง ๆ

3. ระยะเวลาที่อยู่ภายใต้อาณานิคมของฝรั่งเศส (Period of French Colonialism): ค.ศ. 1859-1945

ในระยะเวลาที่ประเทศเวียดนามอยู่ภายใต้การปกครองของฝรั่งเศสนี้ ระยะเวลาแรก ยังคงใช้ระบบการศึกษาตามลัทธิขงจื้ออยู่ จนกระทั่งปี ค.ศ. 1917 จึงได้มีการเริ่มระบบการศึกษาแบบฝรั่งเศส แต่ให้ความสำคัญกับการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีโรงเรียนประถมศึกษาเกิดขึ้นในหมู่บ้านที่มีพลเมืองอาศัยอยู่หนาแน่น

การศึกษาในเบื้องต้นมีเกรด 1-2 มีชื่อเรียกที่แตกต่างกัน Ecole Communale ใช้เรียกการศึกษาในทางตอนเหนือ Ecole Auxilier Preparatoire ใช้เรียกการศึกษาทางตอนใต้ และ Ecole Preparatoire ใช้เรียกการศึกษาในตอนกลางของประเทศ ในบางเมืองมีการศึกษาพื้นฐาน 6 ปี ในเมืองใหญ่ ๆ เช่น Ha Noi, Haiphong และ Vinh มีการศึกษาที่สูงกว่า ระดับ

ประถมศึกษาเพิ่มขึ้นอีก 4 ปี และมีเฉพาะในเมืองใหญ่เท่านั้นที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษา คือ Ha Noi, Hue และ Saigon

ตอนต้นศตวรรษที่ 20 ประเทศฝรั่งเศสมีการพัฒนาการศึกษาวิชาชีพ (Professional education) ขึ้น โดยมีการก่อตั้งสถาบันการศึกษาที่มีรูปแบบตะวันตก ในปี ค.ศ. 1902 มีวิทยาลัยแพทยศาสตร์ และเภสัชศาสตร์เกิดขึ้นเป็นแห่งแรกที่กรุงฮานอย และมีการก่อตั้งสถาบันการศึกษาหลายแห่งในเวลาต่อมา นอกจากนี้ยังมีสถาบันการศึกษาทางด้านเทคนิคและอุตสาหกรรมอีกหลายแห่ง ซึ่งมีระยะเวลาในการศึกษา 2 ปี เน้นการฝึกอบรมทักษะในการทำงานกับเครื่องจักรกล สถาบันการศึกษาในระดับนี้เรียกว่า โรงเรียนฝึกวิชาชีพชั้นสอง จนกระทั่ง ค.ศ. 1919 จึงมีระบบการศึกษาแบบมหาวิทยาลัยที่มีการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ ได้แก่ วิชาฟิสิกส์ เคมี จนกระทั่งถึง ค.ศ. 1923 ได้เริ่มมีการจดทะเบียนผู้ที่ศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย

โดยทั่วไปแล้วระบบการศึกษาของประเทศเวียดนามภายใต้การปกครองของประเทศฝรั่งเศส ยังมีความจำกัดอยู่มาก โดยพบว่ามีจำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนประมาณร้อยละ 2.6 ของประชากรในวัยเรียนทั้งหมดของประเทศ ในขณะที่มีประชากรทั้งหมด 17,702,000 คน ในปี ค.ศ. 1931

4. ระยะเวลาหลังการปฏิวัติเดือนสิงหาคม (Period after August Revolution): ค.ศ. 1945-1975

5. ระยะเวลาของการรวมประเทศ (Period of National Reunification): ค.ศ. 1975-ปัจจุบัน

การเมืองและการปกครอง

เวียดนามปกครองด้วยระบอบสังคมนิยม โดยมีพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม (Communist Party of Vietnam) เป็นพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียวของประเทศ โครงสร้างการปกครองของเวียดนามแบ่งออกเป็น 3 ระดับคือ

ฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ สภาแห่งชาติ (Quoc Hoi หรือ National Assembly) ทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ มีอำนาจสูงสุดในการกำหนดนโยบายทั้งภายในและต่างประเทศ มีหน้าที่บัญญัติและแก้ไขกฎหมาย แต่งตั้งประธานาธิบดีตามที่พรรคคอมมิวนิสต์เสนอ ให้การรับรอง หรือถอดถอนนายกรัฐมนตรีตามที่ประธานาธิบดีเสนอ รวมทั้งแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอ อันเป็นระบบบริหารแบบผู้นำร่วม

ฝ่ายบริหาร (รัฐบาลส่วนกลาง) ประกอบด้วย ประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี รวมไปถึงตำแหน่งสำคัญในพรรคคอมมิวนิสต์ เช่น สมัชชาของพรรคคอมมิวนิสต์ มีวาระดำรงตำแหน่ง 5 ปี มีหน้าที่พิจารณา ให้ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กร

บริหารระดับสูง โดยมีเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์เป็นผู้มีอำนาจสูงสุดของพรรค คณะกรรมการกลางของพรรคคอมมิวนิสต์ ทำหน้าที่กำหนดนโยบายด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม กรมการเมือง (Politburo) เป็นองค์กรบริหารสูงสุด เป็นศูนย์กลางอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนด

การปกครองท้องถิ่น ในแต่ละจังหวัดจะมีคณะกรรมการประชาชน (Provincial People's Committee) ทำหน้าที่บริหารงานภายในท้องถิ่นให้เป็นไปตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ นโยบายและกฎระเบียบต่าง ๆ ที่บัญญัติโดยองค์กรของรัฐที่อยู่ในระดับสูงกว่า ระบบการบริหารราชการท้องถิ่นของเวียดนามแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ระดับจังหวัดและเทียบเท่า มี 59 จังหวัด กับอีก 5 นคร คือ ฮานอย โฮจิมินห์ ไฮฟอง ดานัง และเกิ่นเซอ ซึ่งจะได้รับงบประมาณจากส่วนกลางโดยตรง รวมทั้งข้าราชการจะได้รับการแต่งตั้งโดยตรงจากส่วนกลาง จึงมีอำนาจในการตัดสินใจอย่างเต็มที่ ช่วยให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารงาน

2. ระดับเมืองและเทศบาลมีประมาณ 600 หน่วย

3. ระดับตำบลมีประมาณหนึ่งหมื่นตำบล

การศึกษาของเวียดนามในปัจจุบัน

ปัจจุบันเวียดนามแบ่งลักษณะของการจัดการศึกษาไว้ 5 ลักษณะ คือ

1. การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา (Pre-school education) ประกอบด้วย การเลี้ยงดูเด็ก อายุ 6 เดือนถึง 3 ปี และอนุบาลสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี

2. การศึกษาสามัญ (5-4-3) ประกอบด้วย ระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาภาคบังคับ 5 ปี ชั้น 1-5 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คือ ชั้น 6-9 และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คือ ชั้น 10-12

3. การศึกษาด้านเทคนิคและอาชีพ มีเทียบเคียงทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย

4. การศึกษาระดับอุดมศึกษา แบ่งเป็นระดับอนุปริญญา (Associate degree) และระดับปริญญา

5. การศึกษาต่อเนื่อง เป็นการศึกษาสำหรับประชาชนที่พลาดโอกาสการศึกษาในระบบสายสามัญและสายอาชีพ

การศึกษาสามัญ 12 ปี (General education) ของเวียดนามนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนได้มีวิถึญาณในความเป็นสังคมนิยม มีเอกลักษณ์ประจำชาติและมีความสามารถด้านอาชีพ ในอดีตการศึกษาสามัญของเวียดนามมีเพียง 10 ปี เท่านั้น และไม่มีอนุบาลศึกษามาก่อนจนถึงปีการศึกษา 2532-2533 จึงมีการศึกษาถึงชั้นปีที่ 9 ทั้งประเทศ ซึ่งได้เรียกการศึกษาสามัญ

9 ปี ดังกล่าวนี้ว่า การศึกษาขั้นพื้นฐาน (Basic education) และเมื่อได้ขยายไปถึงปีที่ 12 จึงได้เรียกการศึกษาสามัญ 3 ปีสุดท้ายว่า มัธยมศึกษาชั้นสูง (Upper secondary school) ปี 2535-2536 ระบบการศึกษาสามัญในเวียดนามจึงกลายเป็นระบบ 12 ชั้นเรียน ทั้งประเทศ โดยเด็กที่เข้าเรียนในชั้นปีที่ 1 จะมีอายุย่างเข้าปีที่ 6

เมื่อเวียดนามได้ใช้ระบบการศึกษาเป็น 12 ปีแล้ว จำนวนนักเรียนในทุกกระดับชั้นยังมีน้อย ดังนั้น ปี 2534 สภาแห่งชาติของเวียดนามจึงได้ออกกฎหมายการกระจายการศึกษาระดับประถมศึกษา (Law of Universal Primary Education) ซึ่งถือเป็นกฎหมายฉบับแรกกว่าด้วยการศึกษาของเวียดนาม

ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม

เวียดนามนับเป็นประเทศหนึ่งในแถบคาบสมุทรอินโดจีนที่มีขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมเก่าแก่ที่สั่งสมมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน และยังคงสืบทอดมาถึงปัจจุบัน และโดยที่เวียดนามมีความสัมพันธ์กับจีนมาก่อนการปฏิวัติระบบการปกครอง จึงทำให้ความเชื่อ ศิลปะ วิถีการดำรงชีวิต ตลอดจนประเพณีและวัฒนธรรมต่าง ๆ ของจีนมีอิทธิพลต่อเวียดนามด้วย รวมทั้งลัทธิขงจื้อที่ให้ความสำคัญต่อการนับถือเซ่นไหว้บรรพบุรุษ ลัทธิเต๋าที่สอนเรื่องความสมดุลของธรรมชาติ รวมไปถึงศาสนาพุทธนิกายมหายานที่สอนเรื่องกรรมดีและกรรมชั่ว ซึ่งแม้ว่ารัฐบาลคอมมิวนิสต์ของเวียดนามจะทำลายความเชื่อและศาสนาส่วนหนึ่งไปในช่วงปฏิวัติระบบการปกครอง แต่ปัจจุบันมีการผ่อนปรนมากขึ้น

ชาวเวียดนามเชื่อว่าทุกหนทุกแห่งมีเทพเจ้าสถิตย์อยู่ ไม่ว่าจะเป็นเทพเจ้าดิน เทพเจ้าน้ำ หรือ เทพเจ้าอื่น ๆ ดังนั้น นอกจากวัดในศาสนาพุทธ (จ้าว-Chua) ศาลาประชาคม (ดินห์-Dinh) หรือแท่นบูชาจักรพรรดิในอดีต (เดน-Den) แล้ว ยังมีการตั้งแท่นบูชาเทพเจ้า (เหมียว-Mieu) กระจายอยู่โดยทั่วไป ประชาชนนิยมนำดอกไม้ ธูป เทียน และผลไม้ มาสักการบูชา ในวันที่ 1 และ 15 ค่ำ

กิจกรรมสำคัญทางศาสนา

1. เต็ตเหวียนดาน (Tet Nguyen Dan) แปลว่า “เทศกาลแห่งรุ่งอรุณแรกของปี” ที่ชาวบ้านนิยมเรียกกันสั้น ๆ ว่า “เทศกาลเต็ต (Tet)” เป็นเทศกาลที่สำคัญที่สุด โดยจะเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 สัปดาห์ก่อนจะถึงวันขึ้นปีใหม่ตามจันทรคติ คืออยู่ระหว่างปลายเดือนมกราคมถึงต้นเดือนกุมภาพันธ์ ในวันที่ขึ้น 15 ค่ำ ของวันที่ดวงอาทิตย์อยู่ไกลเส้นศูนย์สูตรมากที่สุดในฤดูหนาว กับวันที่กลางวันยาวเท่ากับกลางคืน (วิษุวัต) ในฤดูใบไม้ผลิ เทศกาลนี้เป็นการเฉลิมฉลองในภาพรวมทั้งหมดของความเชื่อในเทพเจ้า ลัทธิเต๋า ขงจื้อ ศาสนาพุทธ รวมถึงการเคารพบรรพบุรุษ

2. เทศกาลกลางฤดูใบไม้ร่วง โดยนับตามจันทรคติตรงกับ วันขึ้น 15 ค่ำเดือน 8 ของทุกปี ชาวบ้านจัดประกวด “ขนมบันตรังทู” หรือขนมเปียะโก่ญวน ที่มีรูปร่างกลม มีไส้ถั่วและไส้ผลไม้ พร้อมทั้งจัดขบวนแห่เจดิมังกรขึ้น เพื่อแสดงความเคารพต่อพระจันทร์ ในบางหมู่บ้านอาจประดับโคมไฟ พร้อมทั้งจัดงานขับร้องเพลงพื้นบ้าน

ความหมายและมโนทัศน์ความมีวินัย

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของวินัย ไว้ดังต่อไปนี้

โซติ บุญนิธิวนิช (2541) ได้กล่าวไว้ว่า วินัย เป็นระเบียบข้อบังคับที่วางไว้เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติ ให้บุคคลใช้ควบคุมความประพฤติของตนในการปฏิบัติตามแบบแผนข้อบังคับ เพื่อฝึกให้บุคคลอยู่ในความถูกต้อง มีเหตุผล ที่จะทำให้บุคคลเป็นคนดีเพื่อความสงบสุขในชีวิตตน

กรมวิชาการ (2542) ได้ให้ความหมายคำว่า วินัย หมายถึง ระเบียบกฎเกณฑ์ ข้อตกลงที่กำหนดขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการให้บุคคล ประพฤติปฏิบัติในการดำรงชีวิตร่วมกัน เพื่อให้อยู่อย่างราบรื่นมีความสุข ความสำเร็จ โดยอาศัยการฝึกอบรมให้รู้จักปฏิบัติตน รู้จักควบคุมตนเอง

ธิตีมา จักรเพชร (2544) ได้ให้ความหมายคำว่า วินัย หมายถึง ระเบียบแบบแผน ข้อบังคับที่สังคมกำหนดขึ้น เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับบุคคลในสังคม เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับบุคคลในสังคม เป็นสิ่งควบคุมให้บุคคลอยู่ในระเบียบแบบแผนเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อความ เป็นระเบียบ ความสงบสุขของสังคม

จากความหมายที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า วินัย หมายถึง ระเบียบ แบบแผน และ ข้อบังคับ ข้อปฏิบัติ ที่วางไว้ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้บุคคลประพฤติปฏิบัติในการดำรงชีวิตร่วมกัน เพื่อความเป็นระเบียบ ความสงบสุขของสังคม โดยอาศัยการฝึกอบรมให้รู้จักปฏิบัติตน รู้จักควบคุมตนเอง

การให้ความหมายของวินัยข้างต้น จึงอาจแบ่งประเภทของวินัยได้เป็น 2 ประเภท คือ (สำนักคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2537)

1. วินัยภายนอก หมายถึง การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งประพฤติปฏิบัติโดยเกรงกลัวอำนาจหรือ การถูกลงโทษ เป็นการประพฤติดังกล่าวไม่มีความเต็มใจตกอยู่ในภาวะจำยอมถูกควบคุม วินัยภายนอกเกิดขึ้นจากการใช้อำนาจบางอย่างบังคับให้บุคคลปฏิบัติตาม ซึ่งบุคคลอาจกระทำเพียงชั่วขณะ เมื่ออำนาจนั้นคงอยู่ แต่หากอำนาจบังคับนี้หมดไปวินัยก็จะหมดไปด้วยเช่นกัน และคนส่วนมากเห็นว่าวินัยเกิดจากการดูแล ควบคุม

2. วินัยในตนเอง หมายถึง การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเลือกข้อประพฤติปฏิบัติสำหรับตนโดยสมัครใจ ไม่มีใครบังคับหรือถูกควบคุมจากอำนาจใด ๆ และข้อประพฤติปฏิบัตินี้ต้องไม่ขัดกับ

ความสงบสุขของสังคม วินัยในตนเองเกิดขึ้นจากความสมัครใจของบุคคลที่ผ่านการเรียนรู้ อบรม และเลือกสรรไว้เป็นหลักปฏิบัติประจำตน

คุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง

คุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง จะมีลักษณะดังนี้

ออสเชเบล (Ausubel, 1968 อ้างถึงใน อรวรรณ พาณิชปฐมพงศ์, 2542) อธิบายว่าผู้ที่มีวินัยในตนเองจะมีคุณลักษณะปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม เชื่อมมั่นในตนเอง พึ่งพาตนเอง ควบคุมอารมณ์ได้และอดทน

วิกกินส์ (Wiggins, 1971 อ้างถึงใน สินีนาฏ สุทธจินดา, 2543) อ้างอิงการศึกษาของ กอฟ (Gough) ซึ่งศึกษาความมีวินัยในตนเอง พบว่าผู้ที่มีวินัยในตนเองสูงจึงจะมีคุณสมบัติดังนี้มี ความรับผิดชอบ มีความวิตกกังวลน้อย มีความอดทนและประพฤตินอนอย่างมีเหตุผล

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2545) ได้สรุปพฤติกรรมที่บ่งชี้ความมีวินัยไว้ดังนี้ สนใจใฝ่รู้ มีสติ ควบคุมตนเอง รับผิดชอบ มีเหตุผล ซื่อสัตย์และขยัน

ณัฐรตี โพธิ์ทิพย์ (2547) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้มีวินัยในตนเองดังนี้ ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความเป็นผู้นำ ความซื่อสัตย์และความตั้งใจ

ชัยวิชิต เขียรชนะ (2548) ได้สรุปคุณลักษณะความมีวินัยในตนเอง คือ ความอดทน ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ ประพฤตินอนอย่างมีเหตุผล และการควบคุมตนเอง

ธิดารัตน์ ธนะคำดี (2552) ได้สรุปคุณลักษณะความมีวินัยในตนเอง คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านความอดทน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความเป็นผู้นำและด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า คุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง คือ ความรับผิดชอบ ความอดทน ความเชื่อมั่นในตนเอง ความซื่อสัตย์ ความมีเหตุผล ความเป็นผู้นำ และการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

ความสำคัญของความมีวินัย

วินัย เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสังคมและประเทศชาติ มีนักการศึกษากล่าวถึงความสำคัญของการมีวินัย ไว้ดังนี้

บาร์ช (Baruch, 1949 อ้างถึงใน ชัยวิชิต เขียรชนะ, 2548) ทำการศึกษา พบว่า ผู้นำจะต้องมีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบและเชื่อมั่นในตนเอง วินัยทำให้บุคคลอยู่ร่วมกันได้ด้วยความสงบสุข วินัย จึงเกิดขึ้นกับคนที่มี ความเชื่อมั่นในตนเอง

เฮลลอค (Hurlock, 1984 อ้างถึงใน ชัยวิจิต เชียรชนะ, 2548) มีความเห็นว่า การปลูกฝังระเบียบวินัยนั้น มีความสำคัญดังนี้

1. ช่วยให้เด็กรู้สึกมั่นใจ โดยบอกว่าสิ่งใดควรทำและสิ่งใดไม่ควรทำ
2. ช่วยให้เด็กหลีกเลี่ยงต่อความรู้สึกผิดหรืออับอายต่อสิ่งที่ผิด ความรู้สึกที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ี้ จะทำให้ไม่มีความสุขและเกิดการปรับตัวที่ยาก วินัยจะช่วยให้เด็กอยู่ในมาตรฐานของสังคม
3. ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้การประพฤติที่จะเป็นทางไปสู่การเป็นผู้นำที่น่ายกย่องนับถือ เป็นข้อบ่งชี้ ของความรักและการยอมรับ ที่สำคัญคือการปรับตัว ประสบความสำเร็จ และมีความสุข
4. ช่วยรักษาแรงจูงใจในการเสริมแรงของตน กระตุ้นให้เด็กได้รับสิ่งที่เป็ความต้องการของตน
5. ช่วยให้เกิดการพัฒนาจิตสำนึก ศีลธรรม ซึ่งเป็นแนวทางในการกระทำให้เด็กมีการตัดสินใจ และควบคุมพฤติกรรมด้วยตนเอง

บุญชม ศรีสะอาด และคณะ (2528) กล่าวถึงคุณค่าของวินัยไว้ดังนี้

1. วินัย ช่วยสร้างและรักษาไว้ซึ่งสภาพการณ์อันจำเป็นต่อความเจริญก้าวหน้าของสังคม
2. วินัย เป็นเครื่องเตรียมตัวเด็กสำหรับการดำเนินชีวิตในภายหน้า ซึ่งเมื่อเติบโตใหญ่มีเสรีภาพ อย่างเต็มที่ ก็จะมีอิสระที่จะต้องผูกพันกับความรู้สึกรับผิดชอบอย่างใกล้ชิดด้วย
3. วินัย เป็นเครื่องปลูกฝังการรู้จักควบคุมตนเองที่ละน้อย จะได้เป็นนิสัยติดตัวไป ภายหน้า

สำนักคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2537) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวินัยไว้ ดังนี้

1. ด้านครอบครัว การที่สมาชิกในครอบครัวมีวินัย ไม่ว่าจะเป็วินัยภายนอกหรือวินัยภายในตนเอง ย่อมก่อให้เกิดความไว้วางใจเชื่อมั่นระหว่างสมาชิก ทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีภายในครอบครัว โดยเฉพาะสมาชิกผู้เยาว์ของครอบครัว เมื่อเติบโตขึ้นจากครอบครัวที่มีสัมพันธภาพที่ดีย่อมเป็นผู้มีบุคลิกภาพดี มีความมั่นคงทางจิตใจ กล่าวที่จะเรียนรู้และปรับตัวในสิ่งใหม่ๆ อันจะเป็นกำลังคนที่สำคัญในการช่วยพัฒนาประเทศ
2. ด้านสังคม เมื่อกลุ่มคนในสังคมมีการรักษาระเบียบวินัย เคารพกฎเกณฑ์ของสังคมร่วมกัน เช่น การช่วยกันรักษาสาธารณสมบัติ การเคารพและไม่ล่วงเกินสิทธิของผู้อื่น การปฏิบัติตามประเพณี แบบแผนปฏิบัติของสังคม ก็จะทำให้การดำเนินอยู่ร่วมกันของบุคคลในสังคมเป็นไปอย่างสงบสุข

3. ด้านเศรษฐกิจ ในสภาพสังคมไทยปัจจุบันที่มีการดำเนินงานทางภาคธุรกิจอย่างรวดเร็ว โดยใช้เทคโนโลยีสื่อสารเป็นเครื่องมือ เวลาจึงเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่ง ผู้ดำเนินการทางธุรกิจจะต้องรักษาและใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าที่สุด ดังนั้น การมีวินัย ตรงต่อเวลา จึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ของประเทศ นอกจากนั้น การมีวินัยในตนเองเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ในการดำเนินงานทางธุรกิจ ก็มีส่วนสำคัญ ที่จะทำให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศ มีความเจริญเติบโตเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

4. ด้านการเมือง การที่ประชาชนในสังคมไทยมีความเคารพยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่น ที่แตกต่างไปจากตน และตระหนักในสิทธิหน้าที่ของตนในระบบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ในฐานะประชาชนอย่างกว้างขวาง รวมทั้งการบริหารราชการแผ่นดินด้วยความซื่อสัตย์สุจริตของนักการเมืองฝ่ายรัฐบาล และการหมั่นตรวจสอบการบริหารงานของคณะรัฐบาลอย่างใกล้ชิด ด้วยความตระหนักในหน้าที่ของพรรคฝ่ายค้านอย่างแท้จริง สิ่งเหล่านี้เป็นวินัยสำคัญ ที่จะช่วยให้การพัฒนาทางการเมืองของประเทศเป็นไปได้อย่างดี

ชัยวิชิต เขียรชนะ (2548) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของวินัยเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่ง วินัยในตนเองเป็นสิ่งที่ปลูกฝังสิ่งดี ๆ ให้กับตนเองและสังคม ช่วยเป็นกรอบของการแสดงพฤติกรรมให้มีความเหมาะสม ถ้าเรามีวินัยในตนเองแล้ว ไม่ว่าจะไปอยู่ในสังคมใด การดำรงชีวิต การปรับตัวให้เข้ากับสังคม ก็จะสามารถทำได้ง่าย นอกจากนี้แล้ว ยังเป็นแบบแผนการดำเนินการของแต่ละบุคคล ที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่ประสบความสำเร็จตามที่แต่ละบุคคลคาดหวังไว้

พัชรี แพนลีนฟ้า (2549) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของความมีวินัยเป็นสิ่งที่วัดความดีของบุคคล และผู้ที่มีวินัยในตนเองนั้นจะเป็นผู้ที่สามารถดำรงชีพได้อย่างมีความสุข และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ให้มีความเจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต

จากข้อมูลข้างต้น สรุปได้ว่าความสำคัญของความมีวินัยเป็นสิ่งที่วัดความดีของบุคคล มีการตัดสินใจและควบคุมพฤติกรรมด้วยตนเอง เป็นแบบแผนการดำเนินการของแต่ละบุคคล มีการตัดสินใจและควบคุมพฤติกรรมด้วยตนเอง เป็นแบบแผนการดำเนินการของบุคคล บรรลุถึงความมุ่งหมายที่ตนมุ่งหวังอย่างมีเหตุผลทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น รู้ว่าสิ่งใดควรทำและสิ่งใดไม่ควรทำในการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคม สังคมใดก็ตามที่มีผู้มีวินัยในตนเองสูงเป็นจำนวนมาก สังคมนั้นก็ย่อมสงบสุขและเจริญก้าวหน้า

วิธีการสร้างความมีวินัย

การพัฒนาความมีวินัยให้เกิดขึ้นนั้น ก่อนอื่นควรจะทราบว่าวินัยที่จะปลูกฝังให้เกิดขึ้น ควรจะมีลักษณะเช่นไร ซึ่งเชเวียคอฟและฟริทซ์ (Sheviakov and Fritz, 1955 อ้างถึงใน อัมภารัตน์ ผลาวรรณ, 2556) ได้เสนอแนะลักษณะวินัยที่ดีที่ควรปลูกฝังไว้ดังนี้ คือ

1. ตั้งอยู่บนรากฐานของการเสียสละเพื่อมนุษยธรรม เช่น มีอิสรภาพ ความยุติธรรม และความเสมอภาคในหมู่ของคนทั้งหลาย
2. ตั้งอยู่บนรากฐานแห่งการยอมรับนับถือศักดิ์ศรีและสิทธิของทุกคน
3. มีผลให้งานที่ทำมีประสิทธิภาพมากขึ้น
4. ส่งเสริมให้เด็กมีลักษณะเป็นผู้นำ คือพร้อมที่จะบริการและปฏิบัติงานร่วมกับหมู่คณะเป็นอย่างดี
5. วินัยควรกำหนดมาจากความเข้าใจว่าต้องทำหรือไม่ทำด้วยเหตุผลใด ดีกว่าวินัยที่ทำตามคำสั่ง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2537) ได้แนะแนวทางในการส่งเสริมความมีวินัยในตนเอง ดังนี้

1. สร้างบรรยากาศที่มีการผ่อนคลาย
2. ให้โอกาสเด็กริเริ่มทำกิจกรรมอย่างอิสระ
3. สนับสนุนให้เด็กมีโอกาสคิดและตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล
4. เปิดโอกาสให้เด็กช่วยกันสร้างข้อตกลง
5. แสดงความชื่นชมเมื่อเด็กปฏิบัติตามข้อตกลง ให้กำลังใจ
6. ทบทวนสิ่งที่เด็กได้กระทำ โดยการถามหรือชมเชย

การปลูกฝังเสริมสร้างพัฒนาวินัยในตนเอง

ได้มีผู้กล่าวถึงสถาบันที่มีส่วนในการพัฒนาวินัยในตนเอง ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540) กล่าวว่า สถาบันหรือบุคคลที่มีส่วนในการพัฒนาวินัยในตนเองให้แก่เยาวชนไทย มีดังนี้

1. บิดา มารดา บ้านหรือสถาบันครอบครัว เป็นสถาบันที่สำคัญที่สุดและเป็นแหล่งแรกที่ทำหน้าที่ปลูกฝังและหล่อหลอม ตลอดจนถ่ายทอดลักษณะอันทรงคุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งเรื่องระเบียบวินัย แก่สมาชิกในครอบครัวทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งเด็กจะเฝ้าสังเกตลักษณะและการกระทำต่าง ๆ ของผู้เลี้ยงดู เพื่อเลียนแบบการกระทำนั้น และบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูยังต้องทำหน้าที่นี้ แม้เด็กจะเข้ารับการศึกษาอบรมในโรงเรียนระดับต่าง ๆ แล้วก็ตาม

2. ญาติผู้ใหญ่และสมาชิกอื่น ๆ ในครอบครัว เป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการปลูกฝังและหล่อหลอมจริยธรรมด้านต่าง ๆ ให้แก่เด็กในครอบครัวเช่นกัน โดยปกติเด็กจะเรียนรู้เจตคติเชิงจริยธรรมจากผู้ใหญ่ ด้วยการสังเกตและเลียนแบบมากกว่าการที่จะได้จากการฟังคำสั่งของผู้ใหญ่โดยตรง ดังนั้น ถ้าหากผู้ใหญ่ เป็นผู้มีลักษณะเด่นเป็นที่ยกย่องบูชาแก่เด็กมาก เด็กจะมีแนวโน้มที่จะเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่มากขึ้นเท่านั้น

3. เพื่อน ๆ ของเด็ก เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดค่านิยมทางจริยธรรมด้านต่าง ๆ เช่นกัน โดยเฉพาะวัยรุ่น เวลาจะทำอะไรก็มักจะคล้อยตามเพื่อน ๆ การเรียนรู้พฤติกรรมทางจริยธรรมของเด็กมิใช่มาจากการรับจากเพื่อนเพียงฝ่ายเดียว แต่ยังสามารถทำได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน การเข้าใจกันและกันในระหว่างเด็กวัยเดียวกันเอง ซึ่งเพื่อน ๆ ดังกล่าวนี้นั้นรวมทั้งเพื่อนในโรงเรียนและเพื่อนนอกโรงเรียนด้วย

4. พระสงฆ์หรือผู้นำทางจริยธรรมและคุณธรรมในหมู่บ้าน ตำบลหรืออำเภอหรือท้องถิ่นที่เด็กอยู่ ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของผู้ใหญ่ในสังคมนั้น และได้รับมอบหมายให้เป็นผู้อบรมสั่งสอนด้านจริยธรรม แก่ประชาชนทั้งเด็กและผู้ใหญ่ การปฏิบัติธรรมของพระสงฆ์หรือผู้นำทางศาสนาในท้องถิ่นนั้น จะมีอิทธิพลต่อการปลูกฝังจริยธรรมด้านต่าง ๆ แก่เด็กในท้องถิ่นนั้นด้วย

5. สื่อสารมวลชนทุกรูปแบบ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ บทเพลง และหนังสือ ต่าง ๆ เป็นต้น ต่างก็มีบทบาทสำคัญต่อการปลูกฝังหรือการเปลี่ยนแปลงเจตคติตลอดจนรูปแบบพฤติกรรมของเด็กโดยเฉพาะวินัยในตนเอง ซึ่งถ้าสื่อสารมวลชนเหล่านั้นไม่สนใจหรือรับผิดชอบในการปลูกฝังจริยธรรมที่ดีแก่เด็ก ก็ยังอาจเป็นเครื่องทำลายหรือขวางกั้นการปลูกฝังหล่อหลอมให้เด็กเป็นผู้มีจริยธรรมที่ดีงามโดยเฉพาะวินัยในตนเองด้วย

6. โรงเรียนหรือสถานศึกษา ซึ่งรวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา การบริหารและการให้บริการต่าง ๆ ในสถานศึกษา การเป็นตัวอย่างอันดีงามของ ครู-อาจารย์ การเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตรการเรียนการสอนก็มีอิทธิพลต่อการปลูกฝังและสร้างเสริมจริยธรรมอันดี โดยเฉพาะด้านวินัยในตนเองเกี่ยวกับการศึกษา คือ วิชาสังคมศึกษา โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษา

7. สถาบันอาชีพ การเข้าสู่อาชีพใด ๆ ของบุคคลก็ย่อมมีกฎเกณฑ์ ระเบียบแบบแผนปฏิบัติสำหรับกลุ่มอาชีพนั้น ๆ กฎเกณฑ์ระเบียบดังกล่าวนี้จะช่วยให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ร่วมกันในอาชีพดังกล่าวได้ในที่สุด ดังนั้น สถาบันอาชีพแต่ละอาชีพก็มีส่วนสำคัญต่อการเสริมสร้างวินัยให้กับผู้อื่นประกอบอาชีพดังกล่าว

8. สถาบันการเมือง สถาบันการเมืองที่หมายถึงคณะรัฐบาลและพวกพรรคการเมืองมีส่วนร่วมในฐานะเป็นองค์กรกำหนดนโยบายแนวทางการบริหารประเทศ ตลอดจนการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานราชการของข้าราชการประจำให้ตอบสนองนโยบายของรัฐบาล ดังนั้น

การดำเนินงานเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยของคนในชาติ จึงเป็นสิ่งที่สถาบันทางการเมืองควรเข้ามามีบทบาทโดยการนำมากำหนดเป็นแนวทางนโยบายการดำเนินงานทางการเมือง ของพรรคการเมืองหนึ่ง ๆ นอกจากนี้ สำหรับตัวพรรคการเมืองเองก็ยังสามารถช่วยเสริมสร้างวินัยให้กับสมาชิกพรรคได้โดยตรง ด้วยการกำหนดระเบียบของพรรค ในท้ายที่สุดพฤติกรรมตัวแบบของนักการเมืองที่มีการรักษาวินัยอย่างจริงจัง ก็จะช่วยให้ประชาชนทั่วไปในสังคมไทยยอมรับปฏิบัติตามได้เช่นกัน

แนวทางการสร้างวินัย

มีผู้กล่าวถึงแนวทางการสร้างวินัยดังนี้

นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2540) กล่าวว่า การสร้างให้เด็กยอมรับนั้น วินัยหรือกฎทุกกฎต้องมีลักษณะ 3 ประการ ดังนี้

1. กฎต้องสมเหตุสมผล หมายความว่า สิ่งที่ยากให้เด็กทำนั้นควรเป็นสิ่งเป็นไปได้และเป็นเรื่อง que เด็กทำได้ในระดับอายุของเขา
2. กฎทุกคำต้องชัดเจนไม่คลุมเครือ คือ ต้องแน่ใจว่ากฎที่ตั้งขึ้นในเด็กทุกเรื่องเป็นสิ่งชัดเจน อย่าให้มีข้อสงสัยหรือข้อโต้เถียงได้
3. กฎต้องบังคับได้ คือ ต้องมีการกำหนดโทษ ถ้าผิดกึ่งลงโทษอย่างจริงจัง ทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

สุวรรณ ไพสุวรรณ (2541) กล่าวว่า งานด้านวินัยได้มุ่งเน้นด้านความมีระเบียบวินัยแก่นักเรียน ให้รู้จักสิทธิและหน้าที่ เป็นการเตรียมตัวนักเรียนสำหรับการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข จุดเน้นของกิจกรรมจะมีธรรมนูญโรงเรียน ซึ่งนักเรียนทุกคนต้องยึดถือเป็นระเบียบปฏิบัติ และมีข้อตกลงของเขาภายในห้องเรียนที่เป็นเหมือนกฎหมายท้องถิ่น ให้นักเรียนและครูประจำชั้นออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของห้องเรียนอย่างไรก็ได้ แต่ต้องไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญของโรงเรียน

การสร้างวินัยในโรงเรียน

มีผู้กล่าวถึงการสร้างวินัยในโรงเรียน ดังนี้

อรธณพ อุ่นจะนำ (2541) กล่าวว่า วินัยในโรงเรียนควรมีลักษณะ ดังนี้

1. การทำดีของนักเรียน เป็นไปเพราะคนเห็นดีเห็นงามที่จะได้จากการกระทำดี ไม่ใช่เพราะอำนาจภายนอกคอยบังคับให้กระทำดี การเชื่อฟังและระเบียบเกิดขึ้นจากการเข้าใจเหตุผลของการกระทำตามระเบียบ ไม่ใช่กลัวอำนาจของบุคคลอื่นที่ออกกระเปียบนั้น จุดหมายปลายทางของวินัยในโรงเรียน คือ ต้องการให้รู้จักควบคุมตนเอง

2. การออกคำสั่งให้นักเรียนปฏิบัติตาม ได้พิจารณาอย่างรอบคอบแล้วว่าควรจะเป็นส่วนช่วยให้นักเรียนประพฤติดี ไม่ใช่ออกมาเพื่อเหตุผลส่วนตัวของผู้มีอำนาจที่จะออกคำสั่งนั้น
3. การปฏิบัติต่อหน้าผู้กระทำผิด เป็นไปตามลักษณะพื้นฐานส่วนตัวของผู้กระทำผิด เป็นราย ๆ ไป
4. กิจกรรมทั้งหลายของนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน เป็นส่วนให้นักเรียนได้สร้างความเจริญไปในวิถีทางอันเป็นที่ยอมรับกันในสังคม

กฤษยา ตันติผลลาชีวะ (2542) กล่าวถึงหลักการสร้างวินัยให้แก่เด็ก ดังนี้

1. มีเจตคติที่ดีกับเด็ก การสอนวินัยต้องค่อยเป็นค่อยไป ใส่ใจและพยายามในการสร้างด้วยการใช้สัมพันธภาพที่ดีกับเด็ก ให้คำแนะนำชี้แจงถึงการประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้อง ฝึกเด็กให้รู้จักการบังคับตนเองอย่างมีเหตุผล ให้กำลังใจเมื่อเด็กถูกต้องและชมเชย ใช้วิธีการชักจูงใจให้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มากกว่าการบังคับ โดยคำนึงถึงความรู้สึกจิตใจเด็ก และความสามารถของเด็กในการพัฒนาตามระดับอายุ การสอนวินัยเด็กด้วยความรักและสิ่งที่ดีที่สุดกับเด็ก จะช่วยให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีกับการมีวินัย
2. ให้อิสระแก่เด็กในการมีความคิดเป็นของตนเอง ด้วยการให้คำแนะนำปรึกษาเมื่อเด็กเล่นกับเพื่อนหรือมีปัญหาในการเล่น เด็กควรได้รู้ว่าทำไมต้องมีวินัย พฤติกรรมใดที่ยอมรับได้และพฤติกรรมใดที่ผิด เมื่อผิดแล้วต้องแก้ไข เพราะหากเกิดซ้ำแล้วไปแก้ไข จะทำให้เด็กคับข้องใจ
3. สร้างให้เด็กมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่และงานที่ได้รับมอบหมาย ด้วยการติดตามให้ข้อมูลย้อนกลับ ชี้แนะ ไม่ตีหรือว่ากล่าวให้เด็กเสียใจ ไม่เปรียบเทียบเด็กกับผู้อื่นให้เด็กรู้สึกว่า เป็นปมด้อย แต่ประเมินให้เด็กเห็นถึงการพัฒนาพฤติกรรมของตนเองและข้อควรต้องแก้ไข
4. ให้การยกย่องชมเชยในทันทีที่เด็กกระทำหรือปฏิบัติดี อย่าพูดถึงสิ่งที่ไกลตัวเด็กจะไม่เข้าใจ
5. การฝึกวินัยต้องสม่ำเสมอ เราไม่สามารถเปลี่ยนพฤติกรรมเด็กได้ในทันทีทันใด ต้องฝึกฝนซ้ำ ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เด็กซึมซับไปเป็นนิสัย เมื่อผิดต้องลงโทษทันทีเพื่อแก้ไขให้ถูกต้อง ถ้าเด็กทำดีต้องชมเชย

นอกจากที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว สภาพแวดล้อมก็เป็นปัจจัยสำคัญที่จะสนับสนุนจิตใจให้นักเรียน มีพฤติกรรมตามที่ประสงค์ เนื่องจากอาคารเรียนและสภาพแวดล้อมในโรงเรียน มีอิทธิพลต่อการหล่อหลอมพฤติกรรม ทักษะคติ ค่านิยม สติปัญญา และสังคมของนักเรียนและครู ดังที่ ก่องแก้ว เจริญอักษร (2543) ได้กล่าวไว้ว่า การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมส่งเสริมการดำเนินงานเพื่อสร้างควมมีวินัยในตนเอง ไว้ดังนี้

1. บริเวณโรงเรียน ไม่ว่าจะคับแคบหรือกว้างขวางต้องให้สะอาดเพื่อเป็นศรีสง่าแก่โรงเรียน ควรประดับดอกไม้ ต้นไม้ เพื่อจะสร้างบรรยากาศที่ดีแก่สายตา และจิตใจเด็กนักเรียนให้รักโรงเรียน อาณาบริเวณ โดยเฉพาะหน้าประตูโรงเรียน เสาธง ห้องประชุม มีความหมายต่อนักเรียน

2. สถานที่ ควรให้ดูศักดิ์สิทธิ์ น่าเคารพกราบไหว้ เช่น สถานที่ประดิษฐานพระพุทธรูป หรือที่ตั้งของบุคคลสำคัญในระดับต่าง ๆ ควรมีการเปลี่ยนแปลงเครื่องประดับ เปลี่ยนดอกไม้ให้ดูสง่า น่าเกรงขามเสมอ

3. จัดให้มีป้ายแสดงคติธรรม คำขวัญทางศาสนา ป้ายแสดงปรัชญา คุณธรรมที่โรงเรียนยึดมั่น ตีตราประกาศในที่อันควร และเพิ่มป้ายคติธรรมที่โรงเรียนต้องการเข้าไปด้วย เพื่อจะได้เป็นการสอนจริยธรรมผ่านสายตาของนักเรียน ทั้งจะทำให้นักเรียนรักการอ่านโดยปริยาย

4. ควรจัดให้มีกิจกรรมนักเรียน เนื่องในวันสำคัญทางศาสนาหรือประเพณีวัฒนธรรม รายละเอียดของกิจกรรมในแนวดังกล่าว จะช่วยให้นักเรียนซาบซึ้งมองเห็นคุณค่าจริยธรรมวัฒนธรรมได้

5. การจัดงานประจำปีของโรงเรียน เช่น การให้นักเรียนร่วมกันแสดงละครคติธรรม การร่วมมือกันทำงานให้โรงเรียน ความใกล้ชิดระหว่างครูและนักเรียน เป็นผลพลอยได้จากกิจกรรมที่ให้กำไรแก่นักเรียน ในการปรับตัว และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นเป็นการสอนจริยธรรมผ่านการประพฤติต่อกัน

6. แบบอย่างจากคณะครูในโรงเรียน เช่น การทักทายไหว้กราบระหว่างครูและนักเรียน การไม่คุยกันในห้องประชุม การไม่แสดงอารมณ์ฉุนเฉียวใส่นักเรียน การทักทาย การให้ความเอาใจใส่แก่นักเรียน เป็นช่องทางให้นักเรียนได้พบเห็นจริยธรรมจากการประพฤติปฏิบัติต่อกันของครู

ดังนั้น สรุปได้ว่า การสร้างวินัยให้แก่นักเรียนที่นอกจากมีกฎระเบียบที่ชัดเจนแล้ว จะต้องมีกิจกรรมต่างที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติ เช่น สภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียนจะต้องมีความเหมาะสมและสะอาด มีการจัดป้ายแสดงคติธรรม การกล่าวยกย่องชมเชยนักเรียนที่ประพฤติดี การมีกิจกรรมทางศาสนา ตลอดจนการเป็นแบบอย่างของครู จะมีส่วนช่วยในการสร้างความมีวินัยแก่นักเรียนในโรงเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัย ได้มีผู้ศึกษาวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

สินินาฏ สุทธิจินดา (2543) ได้ทำการศึกษาวินัยในตนเองของนักเรียนโดยเปรียบเทียบวินัยในตนเองของนักเรียนตามตัวแปรด้านเพศ ระดับชั้น สุขภาพจิต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่ออำนาจในตน การอบรมเลี้ยงดู และอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1-3 ที่เรียนสาขาวิชาพาณิชยการโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2542 จำนวน 1,113 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามวินัยในตนเอง แบบสอบถามสุขภาพจิต แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แบบสอบถามความเชื่ออำนาจในตน แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู และแบบสอบถามอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน t- test, F- test และทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีวินัยในตนเองโดยรวมและรายด้าน คือ ด้านการปฏิบัติตนในห้องเรียน นอกห้องเรียน และการปฏิบัติตนในสังคมระดับสูง นักเรียนที่มีเพศ ระดับชั้น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่ออำนาจในตน ได้รับการอบรมเลี้ยงดู และได้รับอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์แตกต่างกัน มีวินัยในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุภาพร ณะชานันท์ (2544) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อวินัยในตนเองของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ 1) เพื่อเปรียบเทียบการมีวินัยในตนเองของนิสิตที่มีเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน และ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการอบรมเลี้ยงดูและลักษณะทางจิตกับการมีวินัยในตนเองของนิสิต ผลจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับวินัยในตนเองของนิสิต จะให้แนวทางที่จะเป็นประโยชน์สำหรับพ่อแม่หรือผู้ปกครองและสถานศึกษาในการสร้างเสริมความมีวินัยในตนเองต่อไป กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 และปีที่ 4 คณะแพทยศาสตร์ คณะพลศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และคณะสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2540 สาขาละ 25 คน จำนวนรวมทั้งสิ้น 200 คนพบว่า นิสิตหญิงมีวินัยในตนเองสูงกว่านิสิตชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีวินัยในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตที่มีผลการเรียนสูงกว่าเป็นผู้ที่มีค่าเฉลี่ยวินัยในตนเองสูงกว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักมากควบคุมน้อย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับวินัยในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 ทศนคติต่อการมีวินัยในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับวินัยในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศิริรัตน์ เหล่าวัฒนพงศ์ (2545) ได้ศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีปัญหา ทางวินัยโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร พบว่า พฤติกรรมปัญหาทางวินัย มีสาเหตุมาจากตัวแปรด้านส่วนตัว คือนักเรียนมีบุคลิกภาพไม่เหมาะสมและตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ด้านครอบครัว คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย บิดามารดาไม่มีเวลา ขาดการดูแลเอาใจใส่ และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกดขี่ ทำให้เกิดการเก็บกด เมื่อทำการศึกษารายกรณีแล้ว พบว่า การศึกษารายกรณีทำให้นักเรียนมีความเข้าใจและยอมรับพฤติกรรมปัญหาทางวินัยได้ มีความตั้งใจอยากแก้ไขและปรับปรุงปัญหาตนเอง อันเป็นแรงจูงใจซึ่งทำให้พฤติกรรมปัญหาทางวินัยลดลง

จินตนา ชาญเขียว (2545) ได้ศึกษาสภาพการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 7 ใน 5 ด้าน คือ การปฏิบัติตนเองตามกฎระเบียบของสถาบันและสังคม ความเชื่อมั่นในตนเอง การพึ่งตนเอง การควบคุมอารมณ์ได้และความอดทน พบว่า การมีวินัยในตนเอง มี การปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เว้นความเชื่อมั่นในตนเองซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบการมีวินัยในตนเองของนักเรียนที่จำแนกตามตัวแปรเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพักอาศัย ปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลักษณ์เสด็จ ทองคำ (2546) ได้ศึกษาเรื่อง จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมวินัยในตนเอง การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาจิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมวินัย ในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยศึกษาปัจจัยสถานการณ์ 2 ตัวแปร และปัจจัยจิตลักษณะ 3 ตัวแปร กับพฤติกรรมวินัยในตนเองของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวนทั้งสิ้น 340 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบวัดปัจจัยสถานการณ์แบบวัดปัจจัยจิตลักษณะ และแบบวัดพฤติกรรมวินัยในตนเองของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยส่วนตัว การวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ของปัจจัยสถานการณ์ปัจจัยจิตลักษณะ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนที่มีพฤติกรรมวินัยในตนเองสูง คือนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน ใช้เหตุผล พึ่งตนเอง และมีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในทางที่ดี โดยพบในกลุ่มตัวอย่างรวมและกลุ่มตัวอย่างย่อย และยังพบว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมวินัยในตนเองสูงนั้น

จะมีเจตคติที่ดีต่อการมีวินัยในตนเอง พบในกลุ่มเพศหญิง และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีพฤติกรรมวินัยในตนเองสูง พบในกลุ่มเพศชาย

2. ตัวแปรทำนายสำคัญของพฤติกรรมวินัยในตนเองของนักเรียน ได้แก่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน พบในกลุ่มตัวอย่างรวม สามารถทำนายได้ร้อยละ 45.3 และกลุ่มตัวอย่างย่อยที่มีปริมาณการทำนายสูงสุด คือ นักเรียนเพศหญิง สามารถทำนายได้ร้อยละ 49.8 โดยมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล เป็นตัวแปรทำนายที่สำคัญ

พัชรี ประยูรหาญ (2546) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเลี้ยงดูกับพฤติกรรมวินัยในตนเองของนักศึกษาที่พักอาศัยในหอพักนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2545 การศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเลี้ยงดู คือการเลี้ยงดูแบบให้ความรัก การเลี้ยงดูแบบลงโทษ การเลี้ยงดูแบบคาดหวังเอากับเด็ก การเลี้ยงดูแบบแสดงความเป็นเจ้าของมากเกินไป การเลี้ยงดูแบบยอมบุตรและการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย กับพฤติกรรมวินัยในตนเอง ผลการวิจัยพบว่า การเลี้ยงดูแบบให้ความรัก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมวินัยในตนเองของนักศึกษาที่พักอาศัยในหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2545 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการเลี้ยงดูแบบคาดหวังเอากับเด็ก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมวินัยในตนเองของนักศึกษาที่พักอาศัยในหอพักนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2545 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการเลี้ยงดูแบบลงโทษ การเลี้ยงดูแบบแสดงความเป็นเจ้าของมากเกินไป การเลี้ยงดูแบบยอมบุตร การเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมวินัยในตนเองของนักศึกษาที่พักอาศัยในหอพักนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2545

สรिया เหลาธรรม (2546) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียน 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมของโรงเรียนกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียน 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่มีผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2545 จำนวน 262 คนซึ่งสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ มีดังนี้ 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว 2) แบบสอบถามการปฏิบัติตนที่แสดงถึงความมีวินัยระดับมัธยมศึกษา มีค่าความเชื่อมั่น 0.85 3) แบบสอบถามเกี่ยวกับ

การอบรมเลี้ยงดู มีค่าความเชื่อมั่น 0.80 และ 4) แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียน มีค่าความเชื่อมั่น 0.84 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS for window สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้สูตรเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient) การวิเคราะห์การถดถอยแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) ผลการวิจัยปรากฏว่า ปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูและปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถพยากรณ์ความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ประพรทิพย์ คุณากรพิทักษ์ (2547) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลเชิงจริยธรรมกับพฤติกรรมวินัยในตนเอง ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลเชิงจริยธรรมกับพฤติกรรมวินัยในตนเองของนักศึกษาที่แบ่งชั้นปี และเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมวินัยในตนเองในแต่ละชั้นปีและระหว่างเพศ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 304 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม และแบบวัดพฤติกรรมวินัย ในตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และวิเคราะห์ความแตกต่างโดยการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาชายและหญิง มีพฤติกรรมวินัยในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาหญิงมีพฤติกรรมวินัยในตนเองมากกว่านักศึกษาชาย นักศึกษาชายและหญิงมีเหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาหญิงมีเหตุผลเชิงจริยธรรมมากกว่านักศึกษาชาย และนักศึกษาที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง มีพฤติกรรมวินัยในตนเองสูงกว่านักศึกษาที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เราชา ดุลยรัตน์ (2549) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู การจัดกระบวนการกลุ่ม การจัดการเกี่ยวกับการสอน กับพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยในห้องเรียนของนักเรียนประถมศึกษา พบว่า การปฏิบัติที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก การปฏิบัติที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และการปฏิบัติที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย การปฏิบัติที่เกี่ยวกับกระบวนการกลุ่มในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และการปฏิบัติที่เกี่ยวกับการจัดการเกี่ยวกับการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก พฤติกรรมความมีวินัยในห้องเรียนของนักเรียนประถมศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง การอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบ

การจัดการกระบวนการกลุ่ม และการจัดการเกี่ยวกับการสอนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยในห้องเรียนของนักเรียนประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Vo Nguyen Du (2000) ได้วิจัยเรื่องแนวทางและมาตรการด้านการอบรมสั่งสอนเกี่ยวกับมารยาทให้กับเด็กในครอบครัว มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดแนวทางในการอบรมสั่งสอนมารยาทให้กับเด็กเล็ก ในครอบครัวที่มีอายุอยู่ระหว่าง 6-10 ปี และเพื่อสร้างครอบครัวให้มีจิตสำนึกที่ดี ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัวโดยรวมมีจิตสำนึก กริยามารยาท การใช้ชีวิต และความสัมพันธ์ในครอบครัว ที่เป็นแบบอย่างให้แก่เด็ก ๆ ในครอบครัว ได้ตามบรรทัดฐานของประเพณีวัฒนธรรมของสังคมในเวียดนาม และส่วนหนึ่งของผู้ปกครองได้แนวทางการอบรมมารยาทแก่เด็กจากโรงเรียน ทั้งด้านวัฒนธรรม การเรียน จรรยาบรรณ วิถีชีวิต และความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ผู้ปกครองยังมีการป้องปรามเด็ก เมื่อมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์จากการกระทำของลูกหลาน ผู้ปกครองโดยส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะอบรมสั่งสอนเด็กที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน แต่ก็ยังไม่สามารถยืนยันได้ถึงมาตรการเพื่อที่จะทำให้วิถีชีวิต พฤติกรรม และแนวทางปฏิบัติที่ควรจะเป็นแก่เด็กตามบรรทัดฐานทางสังคมเวียดนามได้

สรุปได้ว่า พฤติกรรมความมีวินัย มีสาเหตุมาจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น เพศ โดยเพศหญิงจะมีวินัยมากกว่าเพศชาย การอบรมเลี้ยงดูภายในครอบครัวแบบรักและควบคุมน้อยจะส่งผลต่อความมีวินัยมากกว่าแบบควบคุมมาก สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนและการจัดการกระบวนการกลุ่มเพื่อการสอน จะมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อความมีวินัยของนักเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การศึกษาและพัฒนาองค์ความรู้ รูปแบบและกลไกการเสริมสร้างวินัย ในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศเวียดนาม มีลำดับการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 1) กลุ่มเป้าหมายการวิจัย
- 2) เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล
- 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล และ
- 4) การวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

กลุ่มเป้าหมายการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายการวิจัยที่เป็นนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของเวียดนาม จากโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 2 โรงเรียนในจังหวัดฮาติงห์ จำนวน 2,000 คน ซึ่งประกอบไปด้วย โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เล วัน เทียม และโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ฟาน ดินห์ เพื่อ โดยสุ่มตามความสะดวก เพื่อใช้ในการสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน

2. กลุ่มเป้าหมายการวิจัยที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิของเวียดนาม จำนวน 5 คน โดยเลือกอย่างเจาะจง เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบตรวจสอบเอกสาร 2) แบบสัมภาษณ์ และ 3) การสังเกตแบบไม่เป็นทางการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การศึกษาเอกสาร หลักฐานทางวิชาการทั้งในประเทศไทยและประเทศเวียดนามที่อยู่ในรูปของ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อดิจิทัล แหล่งข้อมูลทั้งที่เป็นแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ และแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ
2. สังเกตสภาพจริงในสถานศึกษาของประเทศเวียดนาม ซึ่งประกอบไปด้วยโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เล วัน เทียม และโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ฟาน ดินห์ เฟื่อง ในจังหวัดฮาติงห์ ในระหว่างวันที่ 4-6 พฤษภาคม พ.ศ. 2560 และนำผลการสังเกตมาใช้อ้างอิงในการศึกษา
3. สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องเพื่อนำผลการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูล และสร้างความเชื่อมั่นของข้อมูลด้วยกระบวนการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) ด้วยการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลที่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารทำการวิเคราะห์เนื้อหา และนำมาสังเคราะห์เพื่อสรุปในภาพรวม ทำการสร้างภาพผลการศึกษาให้มีความชัดเจน
2. ข้อมูลจากการสังเกตและสัมภาษณ์ทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ และเรียบเรียงเพื่อจัดทำเป็นข้อเสนอผลการศึกษา
3. ตรวจสอบข้อมูลของผลการศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ เพื่อให้ข้อเสนอแนะและตรวจสอบความถูกต้องของผลการศึกษา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาและพัฒนาองค์ความรู้ รูปแบบและกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศเวียดนาม ได้ผลการวิจัยดังต่อไปนี้

นโยบาย กฎ ระเบียบ และมาตรฐานการศึกษาที่ส่งเสริมความมีวินัยของนักเรียนเวียดนาม

1. นโยบายและกฎ ระเบียบของเวียดนาม

เวียดนามถือได้ว่าเป็นประเทศที่มีความเข้มงวดในกฎ ระเบียบต่าง ๆ เป็นอย่างสูง จะเห็นได้ว่า เป็นประเทศที่มีคดีอุกฉกรรจ์น้อยมาก ในด้านข้อกฎหมายของเวียดนามที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ของประเทศจะถูกบังคับใช้อย่างเคร่งครัด เช่น การห้ามประชาชนทั่วไปครอบครองอาวุธปืน การห้ามจุดพลุโดยไม่ได้รับอนุญาต เป็นต้น สำหรับกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดและการฉ้อโกง หน่วยงานของรัฐจะมีโทษสูงสุดคือประหารชีวิต โดยเฉพาะการครอบครองยาเสพติดจะถือเป็นคดีที่ร้ายแรง การลดโทษสำหรับผู้ต้องโทษจะใช้สำหรับคดีที่ไม่อุกฉกรรจ์และการลดโทษจะไม่มากเหมือนกับประเทศไทย กฎหมายที่เกี่ยวกับความมั่นคงต่อเสถียรภาพของรัฐบาล เช่น ผู้ที่ทำการวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลที่หมิ่นเหม่ต่อความมั่นคงของประเทศอาจได้ถูกเนรเทศ เป็นต้น กฎหมายครอบครัวที่มีการปรับโทษกับบุคคล ที่มีความสัมพันธ์กับชายหรือหญิงที่ไม่ใช่สามีภรรยาของตน โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่พรรคคอมมิวนิสต์และเจ้าหน้าที่รัฐ จะมีโทษไล่ออกจากการเป็นสมาชิกพรรค ซึ่งหมายถึงการขาดคุณสมบัติที่จะดำรงตำแหน่งในหน้าที่การงาน กรณีที่เป็นชาวต่างชาติที่มีความประสงค์จะเข้าประเทศเวียดนามที่ไม่ใช่เพื่อการท่องเที่ยว เช่น เพื่อการศึกษาค้นคว้าวิจัย หรือการสังเกตการณ์ต่าง ๆ จะต้องได้รับอนุญาตจากรัฐบาลเวียดนามอย่างเป็นทางการ ซึ่งรัฐบาลจะมอบอำนาจให้จังหวัดพิจารณาดำเนินการต่าง ๆ ได้แบบเบ็ดเสร็จ ภายใต้นโยบายกลางจากรัฐบาล และทางการเวียดนามไม่อนุญาตให้มีการถ่ายภาพอาคารที่ทำการต่าง ๆ โดยไม่ได้รับอนุญาต

ถึงแม้เวียดนามจะเป็นประเทศที่ปกครองในระบอบสังคมนิยม และมีการยึดมั่นในวิถีการดำรงชีวิตแบบดั้งเดิมค่อนข้างสูง แต่รัฐบาลเวียดนามเห็นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก และเริ่มยอมรับสิทธิความเท่าเทียมกันของความแตกต่างระหว่างเพศตามหลักสากล เช่น สภานิติบัญญัติของเวียดนามเห็นชอบกฎหมายอนุญาตให้ผ่าตัดแปลงเพศได้ แต่อย่างไรก็ตาม ประชาชนเวียดนามโดยส่วนใหญ่ ยังมีความเชื่อและค่านิยมในเชิงอนุรักษ์นิยม ดังนั้น การผ่าตัดแปลงเพศยังได้รับการยอมรับจากกลุ่มคนในเวียดนามเป็นส่วนน้อย

นอกจากกฎระเบียบดังกล่าวแล้ว จารีตประเพณีของเวียดนามบางประการได้หล่อหลอมให้พลเมืองเวียดนามมีวินัยในตัวเอง เช่น นักเรียนไม่ควรวิพากษ์วิจารณ์ครูอาจารย์ สามีหรือหัวหน้าครอบครัว เมื่อสังสรรค์กับเพื่อนร่วมงานในตอนเย็นเสร็จแล้วต้องรีบกลับบ้าน ผู้น้อยต้องเชิญผู้ใหญ่ทานข้าวก่อน และเมื่อทานข้าวควรใช้สองมือประคองจานเมื่อมีการรับหรือส่งอาหาร การนัดหมายคนเวียดนามควรนัดล่วงหน้า และต้องตรงต่อเวลา ไม่ควรใช้ตะเกียบชี้บุคคลและสิ่งของในขณะที่รับประทานอาหาร ไม่ควรรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่มระหว่างประชุม แต่ควรรอให้มีการประชุมเสร็จก่อน ไม่ควรยื่นสิ่งของหรือสนทนาข้ามศีรษะบุคคลอื่น เป็นต้น เวียดนามจึงเป็นประเทศในระบอบสังคมนิยมประเทศหนึ่ง ที่มีกฎระเบียบและจารีตประเพณีในการควบคุมพลเมืองให้อยู่ระเบียบวินัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. มาตรฐานการศึกษาของเวียดนาม

รัฐบาลเวียดนาม ภายใต้นโยบายพรรคคอมมิวนิสต์จะมอบนโยบายให้กับกระทรวงศึกษาและฝึกอบรม ทำหน้าที่หลักให้แก่รัฐบาลในการเสริมสร้างความมีวินัยแก่นักเรียน โดยมีหลักสูตรที่มีรายวิชาบังคับเพื่อพัฒนาความมีวินัยแก่นักเรียนโดยตรงคือ รายวิชาศีลธรรม (Moral education) สำหรับจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษา และรายวิชาหน้าที่พลเมือง (Citizen education) ใช้จัดการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา สำหรับวัตถุประสงค์ของวิชาศีลธรรมจะมีเป้าหมายหลัก ๆ คือ 1) เพื่อให้รู้จักศีลธรรมและกฎหมายที่เหมาะสมกับวัย ความสัมพันธ์กับด้านต่าง ๆ เช่น ความสัมพันธ์ กับครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สิ่งแวดล้อมและการปฏิบัติตัวตามบรรทัดฐาน 2) เพื่อให้รู้จักพิจารณาหน้าที่ของตนเอง ประเมินพฤติกรรมของตนเองและคนรอบข้าง มีทักษะในการสรรหาและปฏิบัติตนให้เหมาะสม และเรียบง่าย รู้จักรักเพื่อนเพื่อนตามบรรทัดฐานที่เรียนมา และ 3) เพื่อให้เรียนรู้ความสำเร็จตามลำดับขั้นตอนเกี่ยวกับกิริยาท่าทาง แนวคิด ความมั่นใจ ความรักใคร่ ความเคารพนับถือมนุษย์ รักความถูกต้องไม่เห็นด้วยกับสิ่งชั่วร้าย และในระดับมัธยมศึกษาที่เรียนในรายวิชาหน้าที่พลเมือง จะมีเป้าหมายเพื่อให้เด็กนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการดำเนินชีวิตและนำไปสร้างเป็นบุคลิกภาพ ที่สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ซึ่งการจัดการเรียนการสอนจะแบ่ง

เนื้อหาออกเป็นบท ๆ ในแต่ละบท จะมีกิจกรรมที่เป็นการมอบหมายงานหรือการบ้าน ให้นักเรียนได้ฝึกหัดทำจากความง่ายไปหายาก ตามระดับชั้นของผู้เรียน เช่น ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เนื้อหาที่เรียนประกอบไปด้วย การทำความสะอาด ความเป็นระเบียบ การดูแลห้อง การไม่คุยเสียงดัง ฯลฯ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เนื้อหาที่เรียนประกอบไปด้วย ความรัก และเคารพลุงโฮ (โฮ จิ มินห์) คำสัจย์ การดูแลผู้สูงอายุในครอบครัว การร่วมงานในชั้นเรียน ฯลฯ ซึ่งเนื้อหาหรือมาตรฐานการศึกษาของเวียดนามจะถูกกำหนดตายตัวจากรัฐบาลกลาง ดังนั้น จะพบว่ารายละเอียดในเนื้อหาของบทเรียนจะไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก และเนื้อหาในหนังสือเรียนเวียดนามจะมีเนื้อหาไม่มากเท่ากับหนังสือเรียนของนักเรียนไทย

ในระดับโรงเรียน จะมีนักเรียนทำผิดกฎระเบียบของโรงเรียนน้อย ในแต่ละโรงเรียน จะต้องมีการ ระเบียบปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวงศึกษาและฝึกอบรมของเวียดนาม ซึ่งจะแยกกฎ ระเบียบ เป็นหมวดหมู่ เช่น หมวดว่าด้วยการเข้าเรียน หมวดการแต่งกาย หมวด การปฏิบัติตัวในห้องเรียน หมวดการดูแลความสะอาดบริเวณโรงเรียน หมวดคุณธรรมจริยธรรม เป็นต้น กฎ ระเบียบนี้ นอกจากจะบังคับใช้กับนักเรียนแล้ว ยังมีผลต่อครูอาจารย์และเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนด้วย

สำหรับข้อกำหนดของกระทรวงศึกษาและฝึกอบรมของเวียดนาม หมวดที่ว่าด้วยนักเรียน ส่วนใหญ่จะเป็นข้อกำหนดเพื่อความมีวินัย เช่น หมวดหน้าที่ของนักเรียน ที่นอกจากกล่าวถึงหน้าที่นักเรียนในโรงเรียนแล้ว ยังกล่าวถึงหน้าที่ที่ต้องเคารพเชื่อฟังผู้ปกครอง หมวดพฤติกรรมต้องห้ามที่ห้ามล่วงเกิน ละเมิด ทำร้าย ครูอาจารย์ เจ้าหน้าที่และนักเรียนในโรงเรียน การห้ามหนีเรียนและโกงข้อสอบ ห้ามทำงานวิชาอื่นในขณะที่เรียน เป็นต้น และหมวดที่เป็นข้อแตกต่างจากระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการในไทย คือ หมวดว่าด้วย การมอบเกียรติบัตรชมเชย ซึ่งเป็นข้อกำหนดประการหนึ่งของเวียดนามที่ให้ความสำคัญกับนักเรียนที่มีพฤติกรรมดี โดยการยกย่องเพื่อเป็นตัวอย่างเรื่องความมีวินัยแก่นักเรียนคนอื่น โรงเรียนในเวียดนามยังมีแนวปฏิบัติในระดับชั้นเรียน ที่ห้องเรียนแต่ละห้องจะมีประตูทางเข้าออกเพียงประตูเดียว การออกแบบหน้าชั้นเรียนจะยกพื้นสูงประมาณ 20 เซนติเมตร เพื่อให้ครูสามารถมองเห็นนักเรียนได้ชัดเจน และเมื่อนักเรียนเข้าห้องเรียนแล้วจะไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าออกนอกห้องเรียนโดยไม่มีเหตุจำเป็น และเป็นที่สังเกตว่าเมื่อได้รับสัญญาณเข้าเรียนแล้ว จะไม่ค่อยปรากฏนักเรียนวิ่งเล่นหน้าชั้นเรียน และนักเรียนโดยส่วนใหญ่จะจดจ่อกับการเรียนในวิชานั้น การนำการบ้านหรืองานวิชาอื่นมาทำในวิชาที่ตนกำลังเรียน หรือการพูดคุยโทรศัพท์ขณะเรียนจะไม่ปรากฏให้เห็น ซึ่งถ้านักเรียนนำโทรศัพท์มาเล่นขณะเรียน จะถูกครูที่สอนรีบไว้ก่อน นอกจากนี้ ในบางโรงเรียนยังมีข้อปฏิบัติที่ให้ครูทุกคนต้องทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของเอกสาร ทั้งในส่วนที่เป็นกฎระเบียบเพื่อความมีวินัย และหนังสือ หรือมาตรฐานการศึกษาสำหรับนักเรียนเวียดนาม พบว่า ไม่มีรายละเอียดของเนื้อหามากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับเอกสารของกระทรวงศึกษาธิการไทย แต่เวียดนามเป็นประเทศหนึ่งที่สามารถจัดการนักเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัย รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายเพื่อควบคุมพลเมืองให้อยู่ระเบียบวินัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางและกระบวนการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา

1. บทบาทของครู

ครูอาจารย์ในเวียดนาม ถือได้ว่าเป็นผู้ที่รับผิดชอบต่อการสอนเป็นอย่างสูง และทำการสอนภายใต้ระเบียบวินัยที่เคร่งครัด หรือมีเสรีภาพน้อยเพราะต้องถูกควบคุมจากนโยบายส่วนกลางที่เข้มงวด หน้าที่ทางการสอนเป็นหน้าที่สำคัญเพื่อมุ่งเน้นไปผลการเรียนของนักเรียน ประกอบกับอุปนิสัยพื้นฐานของคนเวียดนามที่มีความเด็ดขาดและเคร่งครัด จึงส่งผลให้ครูมีความเด็ดขาดและเข้มงวดต่อการตรวจสอบความมีวินัยของนักเรียนตามไปด้วย บทบาทระหว่างครูกับนักเรียนจะแยกบทบาทกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ นักเรียนจะต้องไม่ก้าวล่วงครูอาจารย์หรือการไม่พูดคุยกัยออกล้อกับครูอาจารย์ เหตุผลดังกล่าว เนื่องจากวัฒนธรรมการเคารพผู้อาวุโสในเวียดนามถูกถ่ายทอดมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน กรณีที่นักเรียนทำผิดกฎระเบียบของโรงเรียน เช่น การพูดคุยกัยทางโทรศัพท์ในระหว่างเรียน การทุจริตการสอบโดยวิธีต่าง ๆ ครูอาจารย์ในเวียดนามจะต้องนำระเบียบมาบังคับใช้กับนักเรียนในทันที ซึ่งจะปรากฏผลในการลงโทษที่ชัดเจน เมื่อเปรียบเทียบกับการลงโทษของครูอาจารย์ในประเทศไทย ความมีวินัยที่เด่นชัดของนักเรียนเวียดนาม คือความตรงต่อเวลา ซึ่งจะเห็นได้ว่านักเรียนเวียดนามจะต้องตื่นตั้งแต่เช้าเพื่อเข้าเรียนในช่วงเวลา 06.30-07.00 น. (ขึ้นอยู่กับฤดูกาล) และครูอาจารย์จะเข้าสอนทันทีที่นักเรียนเข้าห้องเรียน รองลงมาคือความรับผิดชอบ เช่น การทำการบ้านตามที่ได้รับมอบหมาย การทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน เป็นต้น

2. บทบาทของสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาและฝึกอบรมของเวียดนาม เป็นหน่วยงานหลักในการเสริมสร้างความมีวินัยให้แก่นักเรียน ถึงแม้ข้อกำหนดเกี่ยวกับแนวปฏิบัติเพื่อความมีวินัยของเวียดนามจะไม่แตกต่างจากระเบียบว่าด้วยความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษาในประเทศไทยมากนัก แต่ในรายละเอียดจะพบว่ามีความแตกต่างในทางปฏิบัติเป็นอย่างมาก การตรวจสอบความมีวินัยของนักเรียนถือเป็นข้อปฏิบัติสำคัญของทุกโรงเรียน ตัวอย่างเช่น โรงเรียนฟาน ดินห์ เฟื่อง ซึ่งเป็นระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดฮาติงห์ ในทุกตอนเช้า หน้าประตูโรงเรียน จะมีตัวแทน

นักเรียนที่ทำหน้าที่คล้ายสารวัตรนักเรียนคอยทำหน้าที่ตรวจสอบความตรงต่อเวลาในการมาเรียน และความเรียบร้อยของการแต่งกาย และคอยจดบันทึกชื่อนักเรียนที่ทำผิดเพื่อส่งไปยังครูในโรงเรียน หลังจากนั้นครูประจำชั้นจะสรุปผลส่งให้ผู้บริหารทุกวันจันทร์ นอกจากนี้ โรงเรียนที่เวียดนามจะมีความเข้มงวดกับข้อปฏิบัติในสมุดประจำตัวนักเรียน ซึ่งเป็นกระบวนการหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมความมีวินัยในโรงเรียน โดยการบันทึกพฤติกรรมนักเรียนและการมีหัวหน้าห้องทำหน้าที่ตรวจสอบพฤติกรรมเพื่อนร่วมชั้นเพื่อเป็นการช่วยครูประจำชั้น

การกำหนดโทษนักเรียน เป็นอีกมาตรการหนึ่งในการสร้างวินัยในสถานศึกษา โดยกำหนดโทษสำหรับนักเรียนเวียดนามจะมีความคล้ายกับระเบียบการลงโทษนักเรียนนักศึกษา พ.ศ. 2548 ของไทย คือจะไม่มีการไล่ออก นอกจากนี้ ระเบียบของกระทรวงศึกษาและฝึกอบรมของเวียดนาม ยังมีคำสั่งห้ามครูตีนักเรียนเช่นเดียวกับประเทศไทย บทลงโทษนักเรียนสำหรับนักเรียนเวียดนาม ที่ใช้ในปัจจุบันมี 4 ระดับ ได้แก่ 1) ตักเตือน 2) แจ้งผู้ปกครอง 3) ลงบันทึกในสมุดรายงาน และ 4) พักการเรียน

อย่างไรก็ตาม ความมีวินัยของนักเรียนเวียดนามมีจุดเด่นในบางประเด็น ซึ่งตามความคิดเห็นของคนเวียดนามเห็นว่า พลเมืองเวียดนามจะมีจุดเด่นในด้านความตรงต่อเวลามากที่สุด รองลงมา คือความรับผิดชอบและการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และความซื่อสัตย์สุจริต ตามลำดับ ส่วนการรู้จักกาลเทศะ และเคารพสิทธิผู้อื่นและการมีจิตอาสา เสียสละ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ยังไม่ชัดเจนนัก เนื่องจากเห็นว่า พลเมืองเวียดนามพึ่งผ่านสงครามมาไม่นานและทุกคนต้องทำงานหนัก ทำให้ต้องต่อสู้ดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด ของตนเองเป็นเบื้องต้นก่อน ดังนั้นกรณีตัวอย่าง (Best practice) ของพลเมืองเวียดนามในด้านความมีวินัยจึงมีความหมายและขอบข่ายในด้านความตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต และการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบเท่านั้น

ประเด็นที่เป็นองค์ประกอบต่อการส่งเสริมให้พลเมืองเวียดนามมีวินัยคือ การปฏิบัติตามแนวคำสอนของขงจื้อ กล่าวคือ พลเมืองเวียดนามจะให้ความเคารพผู้อาวุโสเป็นอย่างสูง หรือผู้น้อยจะเชื่อฟังผู้ใหญ่ นักเรียนจะเคารพและเชื่อฟังครูอาจารย์ การอบรมเลี้ยงดูบุตรให้อยู่ในครรลองประเพณีจะเป็นหน้าที่สำคัญของพ่อแม่ เป็นต้น ซึ่งประเด็นเหล่านี้ได้สอดแทรกเข้าไปในวิถีการดำเนินชีวิตและแนวปฏิบัติในองค์กรต่าง ๆ เช่น ระบบการปกครองแบบสังคมนิยม ระเบียบข้อปฏิบัติในโรงเรียน อิทธิพลของระบบทหาร ตลอดจนบทบาทของผู้ปกครอง ล้วนแต่ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดขงจื้อและส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของพลเมืองเวียดนามจนถึงปัจจุบัน การไหว้บรรพบุรุษในวันตรุษจีน เป็นประเพณีที่สำคัญประการหนึ่งที่นอกจากจะแสดงให้เห็นถึงความกตัญญูของบุตรหลานแล้ว ยังแสดงถึงความรับผิดชอบต่อตนเองที่มีต่อบรรพบุรุษ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของความมีวินัยของพลเมืองเวียดนาม

ปัจจัยที่เสริมสร้างความมีวินัยของพลเมืองประเทศเวียดนาม

1. ปัจจัยหลัก

แนวคิดขงจื้อ เป็นปัจจัยหรือองค์ประกอบหลักที่ส่งผลต่อความมีวินัยของพลเมืองเวียดนามนับตั้งแต่ประเทศจีนมีอิทธิพลต่อการปกครองในเวียดนามมาว่าหนึ่งพันปี มีการนำแนวคิดขงจื้อสู่สังคมเวียดนาม ซึ่งปัจจุบันแนวคิดขงจื้อได้ฝังรากลึกในวิถีชีวิตของคนเวียดนาม เนื่องจากเป็นแนวคิดแห่งมนุษยนิยม ที่ให้ความสนใจกับการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ซึ่งแนวคิดขงจื้อที่สำคัญ คือ 1) เคารพและเชื่อฟังผู้ใหญ่โดยเฉพาะผู้ใหญ่ในครอบครัว เช่น ถ้าพ่อแม่จะให้ลูกแต่งงานกับใคร ลูกก็ต้องแต่งงานตามการชี้แนะของพ่อแม่ 2) รักครอบครัว เพราะถือว่าครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุดของพลเมืองเวียดนาม เนื่องจากมีระบบเครือญาติที่อาศัยอยู่ภายในครอบครัวเดียวกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ 3) การได้รับการศึกษาเพราะการศึกษาเป็นวิธีการที่ดีที่สุดที่จะทำให้มีอนาคตที่ดี ซึ่งแนวคิดขงจื้อได้แทรกซึมในวิถีการดำเนินชีวิตแทบทุกด้าน ทั้งในด้านประเพณีวัฒนธรรม การปกครอง การจัดระเบียบองค์กร สถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว เป็นต้น โดยเป็นแนวคิดที่มีอิทธิพลต่อสังคมเวียดนาม ใน 2 ลักษณะ คือ 1) การทำตามหน้าที่ โดยถือว่าถ้าคนในสังคมแบ่งหน้าที่อย่างเป็นระเบียบ และทุกคนทำตามหน้าที่ของตนได้เป็นอย่างดี สังคมย่อมเป็นระเบียบตามไปด้วย และ 2) การถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติ เป็นวิธีการอบรมสั่งสอนให้ประชาชนเกิดความเชื่อถือในขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามเมื่อเชื่อแล้วจะปฏิบัติเองโดยไม่ต้องบังคับจากกฎหมายหรือกฎระเบียบต่าง ๆ ดังนั้น แนวคิดขงจื้อมีความสำคัญกับสังคมเวียดนามเป็นอย่างมาก และถือว่าเป็นเสาหลักทางจิตวิญญาณและศีลธรรมของเวียดนามเป็นอย่างดี และถือว่าเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับสภาพการดำเนินชีวิตที่ทำให้สังคมเวียดนามยังเคารพนับถือและปฏิบัติสืบทอดมาจนปัจจุบัน

2. ปัจจัยเกี่ยวพัน

แนวคิดขงจื้อ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลต่อความมีวินัยของพลเมืองเวียดนาม และ เป็นแนวคิดที่แทรกซึมเข้าไปในปัจจัยหรือองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เป็นการเกี่ยวพันหรือส่งเสริมความมีวินัยของพลเมือง ปัจจัยสำคัญที่ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดขงจื้อและส่งผลต่อไปยังคุณลักษณะความมีวินัยของพลเมืองที่สำคัญ ได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันการปกครอง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 สถาบันครอบครัว สถาบันครอบครัวเวียดนามในปัจจุบัน โดยส่วนใหญ่ยังเป็นครอบครัวขยายโดยเฉพาะครอบครัวในชนบท บทบาทภายในครอบครัวยังให้อำนาจสูงสุดอยู่ที่ผู้ที่เป็นพ่อ ที่สามารถจัดสรรมรดกหรือออกคำสั่งต่าง ๆ ภายในครอบครัว มีการให้ความสำคัญกับสมาชิกในครอบครัวที่เป็นเพศชายอย่างสูง โดยเฉพาะถ้าครอบครัวใดมีลูกคนโตเป็นเพศชาย

จะนับว่าโชคดี โดยลูกคนโตจะต้องมีความรับผิดชอบที่ต้องดูแลกิจการต่าง ๆ ภายในครอบครัว ยิ่งเมื่อผู้เป็นพ่อเสียชีวิต ความรับผิดชอบจะต้องมีมากขึ้น บทบาทของพ่อแม่ตามแนวคิดของขงจื้อ จะต้องมีการอบรมบุตรหลานให้อยู่ในสังคมอย่างเป็นปกติสุข บทบาทของแม่จะต้องรู้จักวิธีเลี้ยงลูกและการเอาใจใส่ในเรื่องต่าง ๆ เช่น การเรียนของลูก การช่วยเหลืองานบ้านในครอบครัว และเมื่อผู้เป็นพ่อตกอยู่ในภาวะอันตรายจากสงคราม ผู้เป็นแม่จะต้องรับภาระภายในครอบครัวมากยิ่งขึ้น เทศกาลตรุษจีนซึ่งเป็นวันปีใหม่ของเวียดนาม ที่นอกจากจะเป็นวันหยุดสำคัญประจำปีแล้ว ยังเป็นวันที่แสดงความกตัญญูของลูกหลาน หรือเป็นการแสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบของลูกหลานนั่นเอง โดยส่วนใหญ่สถาบันครอบครัวของเวียดนามจะใส่ใจต่อการเรียนของลูกหลานเป็นอย่างสูง เช่น การตรวจสอบการทำการบ้าน การตักเตือนเรื่องการไปโรงเรียนให้ตรงเวลา ซึ่งแนวปฏิบัติของพ่อแม่ที่มีต่อลูกตามที่กล่าวข้างต้น ตามแนวคิดดั้งเดิมจะถือว่าเป็นบทบาทและหน้าที่ของพ่อแม่ ความเคร่งครัดและเด็ดขาด ซึ่งเป็นคุณลักษณะของพลเมืองเวียดนามที่เกิดจากการเพาะบ่มจากการต่อสู้กับภัยธรรมชาติและภัยจากสงครามมาอย่างยาวนาน จึงถ่ายทอดมายังอุปนิสัยของพลเมืองเวียดนามที่ส่งผลมายังพ่อแม่ ให้สามารถอบรมลูกหลานในครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การเคารพผู้อาวุโสของสังคมเวียดนามยังฝังรากลึกในวิถีชีวิตของพลเมืองเวียดนามจนถึงปัจจุบัน เช่น ขณะที่ทุกคนรับประทานอาหารร่วมกัน ผู้น้อยจะเชิญผู้ใหญ่ลงมือรับประทานอาหารก่อน น้อย ๆ จะต้องเซ็งผู้เป็นพี่ เนื่องจากพี่จะทำหน้าที่ดูแลน้องในหลายประการ เป็นต้น นอกจากนี้แนวคิดขงจื้อแล้ว การได้รับแบบอย่างและการถ่ายทอดแนวคิดของอดีตประธานาธิบดีโฮ จี มินห์ ผสมผสานกับแนวคิดขงจื้อ ส่งผลต่อวิถีชีวิตในครอบครัวเวียดนามเช่นกัน เนื่องจากพลเมืองเวียดนามให้ความเคารพ ยกย่องต่ออดีตประธานาธิบดีผู้กู้เอกราชให้กับชาวเวียดนาม ซึ่งในประวัติของอดีตประธานาธิบดีโฮ จี มินห์ เมื่อครั้งวัยเยาว์ที่มีอายุ 11 ขวบ ต้องทำหน้าที่เลี้ยงน้อง เนื่องจากผู้เป็นแม่ได้เสียชีวิต ส่วนผู้เป็นพ่อต้องไปรับราชการในต่างจังหวัด ทำให้วิถีชีวิตของสถาบันครอบครัวในเวียดนามได้แบบอย่างจากอดีตผู้นำประเทศ ประกอบกับอุปนิสัยที่ให้ความเคารพผู้อาวุโส ดังนั้น สถาบันครอบครัวจึงเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ที่ส่งเสริมความมีวินัยของพลเมืองเวียดนาม

2.2 สถาบันการศึกษา กระบวนการถ่ายทอดแนวคิดของขงจื้อ ที่ส่งผ่านมายังสถาบันการศึกษาทำให้การนำระเบียบ ข้อปฏิบัติของสถานศึกษาไปบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการเคารพผู้อาวุโส หรือการเคารพครูอาจารย์ อุปนิสัยเหล่านี้ได้แทรกซึมอยู่ในสถานศึกษาไปโดยปริยาย ความมีวินัยที่เด่นชัด ของนักเรียนที่อยู่ในสถานศึกษา คือความตรงต่อเวลาและความรับผิดชอบ เนื่องจากถูกหล่อหลอม โดยสภาพแวดล้อมและกฎ ระเบียบของโรงเรียนที่นักเรียนทุกคนต้องปฏิบัติตาม บทบาทของครูอาจารย์ ในเวียดนามจะมีการแยก

บทบาทหน้าที่กันอย่างชัดเจน นักเรียนจะมีความเกรงกลัวต่อครูอาจารย์ ทำให้การใช้คำสั่งของครูอาจารย์มีผลต่อนักเรียนเป็นอย่างสูง สถาบันการศึกษาของเวียดนามในทุกระดับจึงเป็นสถาบันที่บ่มเพาะความมีวินัยแก่นักเรียนที่เป็นแบบแผนมากกว่าสถาบันอื่น ๆ เนื่องจากถูกกำหนดด้วยกฎ ระเบียบอย่างชัดเจน ดังนั้น บทบาทของสถาบันการศึกษาที่ส่งเสริมความมีวินัยของนักเรียนจึงเกิดจากอิทธิพลหลัก ใน 2 ประการ คือ 1) ความเคารพและยำเกรงต่อครูอาจารย์ และ 2) การบังคับใช้กฎระเบียบในสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ ความเคารพยำเกรงต่อครูอาจารย์ ซึ่งได้รับอิทธิพลจากขงจื้อ เป็นทั้งวิถีชีวิตและเป็นแนวปฏิบัติของพลเมืองเวียดนาม ส่วนการบังคับใช้กฎระเบียบในสถานศึกษา ได้รับผลต่อเนื่องจากความเคารพยำเกรงครูอาจารย์ เมื่อครูอาจารย์กล่าวอ้างกฎระเบียบในสถานศึกษา จะทำให้นักเรียนเชื่อฟังและปฏิบัติตาม

2.3 สถาบันการปกครอง ระบบการปกครองของเวียดนามที่พรรคคอมมิวนิสต์เป็นองค์กรสูงสุด ซึ่งมีพรรคเดียว มีหน้าที่ในการวางนโยบายและควบคุมกำกับการบริหารประเทศในทุกด้าน ที่มีลักษณะของความเด็ดขาดในเชิงนโยบายทางการปกครอง เวียดนามจึงเป็นประเทศที่มีเสถียรภาพทางการเมืองอยู่ในระดับสูง มีความเป็นเอกภาพสูง และนโยบายต่าง ๆ ได้รับการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกัน รัฐบาลเวียดนามมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนต่อการบริหารประเทศและความมุ่งมั่นในการพัฒนาประเทศ ทำให้การบริหารประเทศเป็นไปอย่างราบรื่น รวมทั้งในภาพรวมผู้ที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าองค์กรต่าง ๆ จะมีคุณลักษณะของความเด็ดขาด จึงส่งผลให้พลเมืองเวียดนามต้องดำเนินชีวิตภายใต้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและเกิดความมีวินัยไปโดยปริยาย ความเด็ดขาดทางการปกครองมีผลไปยังการบังคับใช้กฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ จึงทำให้เวียดนามไม่ค่อยปรากฏคดีอุกฉกรรจ์ ตลอดจนจารีตประเพณีบางประการได้สร้างบรรทัดฐานเพื่อเป็นแนวปฏิบัติสำหรับพลเมืองเวียดนาม เช่น การเป็นเพศที่สามหรือการมีสามีภรรยาเพิ่มเติมจากที่มีอยู่ จะไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม ซึ่งวิถีทางตามที่กล่าวมาได้สร้างคุณลักษณะนิสัยของความรับผิดชอบและความอดทนแก่พลเมืองเวียดนามเป็นอย่างมาก

แต่ขณะเดียวกันการใช้ความเด็ดขาดจากการปกครองเพียงอย่างเดียว ยังไม่ใช่แนวทางที่ควรจะเป็นสำหรับแนวคิดของขงจื้อ โดยเห็นว่าการใช้กฎหมายอย่างเดียวเพื่อปกครองประชาชนจะทำให้ประชาชน ไม่ละอายต่อความชั่ว แต่หากปกครองโดยใช้คุณธรรมและสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยด้วยธรรมเนียมประเพณี ประชาชนก็จะปฏิบัติต่อบ้านเมืองด้วยความรู้สึกผิดชอบของตนเอง ซึ่งแนวคิดนี้ได้รับการสืบสานมาจนถึงปัจจุบัน ผนวกกับการเคารพเชื่อฟังผู้อาวุโสตามแนวคิดของขงจื้อ จึงทำให้พลเมืองเวียดนามมีวินัยเป็นอย่างสูง

นอกจากนี้ ถึงแม้เวียดนามจะทำการเปิดประเทศหลังสงครามสงบและรัฐบาลมีการปฏิรูปเศรษฐกิจครั้งใหญ่ที่เรียกว่า ดอย หมอย (Doi Moi) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการจัดตั้งระบบเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนโดยกลไกของตลาด รวมถึงการเปิดเสรีทางการค้าทั้งภายในและภายนอก การตระหนักถึงทรัพย์สินส่วนบุคคล และการอนุญาตให้มีการลงทุนจากต่างประเทศ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจจากเศรษฐกิจแบบการวางแผน โดยศูนย์กลาง ซึ่งรัฐเป็นผู้ตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากรมาเป็นเศรษฐกิจแบบกลไกตลาด แต่วิถีชีวิตของชาวเวียดนามโดยส่วนใหญ่โดยเฉพาะในชนบท ยังยึดมั่นตามแนวประเพณีดั้งเดิมและมีการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ซึ่งจะพบว่าประชาชนเวียดนามไม่ค่อยมีการเรียกร้องสิทธิใด ๆ มากนัก ตลอดจนไม่ปรากฏองค์กรอิสระที่เรียกร้องผลประโยชน์ให้กับตนเองเท่ากับประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตย

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาและพัฒนางานองค์ความรู้ รูปแบบและกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศเวียดนาม สรุปผลได้ดังนี้

นโยบาย กฎ ระเบียบ และมาตรฐานการศึกษาที่ส่งเสริมความมีวินัยของนักเรียนเวียดนาม

1. นโยบายและกฎ ระเบียบของเวียดนาม

เวียดนามถือเป็นประเทศที่มีคดีอุกฉกรรจ์น้อยมาก เนื่องจากมีการบังคับใช้กฎระเบียบอย่างเคร่งครัด เช่น กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดและการฉ้อโกงหน่วยงานของรัฐจะมีบทลงโทษสูงสุดคือประหารชีวิต กฎหมายที่เกี่ยวกับความมั่นคงต่อเสถียรภาพของรัฐบาล เช่น ผู้ที่ทำการวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลที่หมิ่นเหม่ต่อความมั่นคงของประเทศอาจได้ถูกเนรเทศ เป็นต้น กฎหมายครอบครัวที่มีการปรับโทษกับบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับชายหรือหญิงที่ไม่ใช่สามีภรรยาของตน โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่พรรคคอมมิวนิสต์และเจ้าหน้าที่รัฐ จะมีโทษไล่ออกจากการเป็นสมาชิกพรรคซึ่งหมายถึงการขาดคุณสมบัติที่จะดำรงตำแหน่งในหน้าที่การงาน กรณีที่เป็นชาวต่างชาติที่มีความประสงค์จะเข้าประเทศเวียดนามที่ไม่ใช่เพื่อการท่องเที่ยว เช่น เพื่อการศึกษา ค้นคว้าวิจัย หรือการสังเกตการณ์ต่างๆ จะต้องได้รับอนุญาตจากรัฐบาลเวียดนามอย่างเป็นทางการ ซึ่งรัฐบาลจะมอบอำนาจให้จังหวัดพิจารณาดำเนินการต่างๆ ได้แบบเบ็ดเสร็จภายใต้ นโยบายกลางจากรัฐบาล และทางการเวียดนามไม่อนุญาตให้มีการถ่ายภาพอาคารที่ทำการต่างๆ โดยไม่ได้รับอนุญาต

นอกจากนี้ จารีตประเพณีของเวียดนามได้หล่อหลอมให้พลเมืองเวียดนามมีวินัยในตัวเอง เช่น นักเรียนไม่ควรวิพากษ์วิจารณ์ครูอาจารย์ สามีหรือหัวหน้าครอบครัวเมื่อทำการสังสรรค์กับเพื่อนร่วมงาน ในตอนเย็นเสร็จแล้วต้องรีบกลับบ้าน ผู้น้อยต้องเชิญผู้ใหญ่ทานข้าวก่อน ไม่ควรใช้ตะเกียบชี้บุคคลและสิ่งของในขณะรับประทานอาหาร ไม่ควรรับประทานอาหาร

ว่างและเครื่องตีระหว่างประชุม แต่ควรรอให้มีการประชุมเสร็จก่อน ไม่ควรยื่นสิ่งของหรือสนทนาข้ามศีรษะบุคคลอื่น เป็นต้น เวียดนามจึงเป็นประเทศ ในระบบสังคมนิยมประเทศหนึ่งที่มีกฎระเบียบและจารีตประเพณีในการควบคุมพลเมืองให้อยู่ระเบียบวินัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. มาตรฐานการศึกษาของเวียดนาม

กระทรวงศึกษาและฝึกอบรม ทำหน้าที่หลักให้แก่รัฐบาลในการเสริมสร้างความมีวินัยให้แก่นักเรียน โดยมีหลักสูตรที่มีรายวิชาบังคับเพื่อพัฒนาความมีวินัยแก่นักเรียนโดยตรงคือ รายวิชาศีลธรรม (Moral education) สำหรับจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษา และรายวิชาหน้าที่พลเมือง (Citizen education) ใช้จัดการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งเนื้อหาหรือมาตรฐานการศึกษาของเวียดนามจะถูกกำหนดตายตัวจากรัฐบาลกลาง ดังนั้น จะพบว่ารายละเอียดในเนื้อหาของบทเรียนจะไม่มีเปลี่ยนแปลงมากนัก และเนื้อหาในหนังสือเรียนเวียดนามจะมีเนื้อหาไม่มากเท่ากับหนังสือเรียนของนักเรียนไทย

ในระดับโรงเรียนจะมีนักเรียนทำผิดกฎระเบียบของโรงเรียนน้อย ในแต่ละโรงเรียนจะต้องมี กฎ ระเบียบปฏิบัติ ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาและฝึกอบรมของเวียดนาม ซึ่งจะแยกกฎ ระเบียบ เป็นหมวดหมู่ เช่น หมวดว่าด้วยการเข้าเรียน หมวดการแต่งกาย หมวดการปฏิบัติตัวในห้องเรียน หมวดการดูแลความสะอาดบริเวณโรงเรียน หมวดคุณธรรมจริยธรรม เป็นต้นกฎ ระเบียบนั้นนอกจากจะบังคับใช้กับนักเรียนแล้ว ยังมีผลต่อครูอาจารย์และเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนด้วย

สำหรับข้อกำหนดของกระทรวงศึกษาและฝึกอบรมของเวียดนาม หมวดที่ว่าด้วยนักเรียน ส่วนใหญ่จะเป็นข้อกำหนดเพื่อความมีวินัย เช่น หมวดหน้าที่ของนักเรียน ที่นอกจากกล่าวถึงหน้าที่นักเรียนในโรงเรียนแล้ว ยังกล่าวถึงหน้าที่ที่ต้องเคารพเชื่อฟังผู้ปกครอง หมวดพฤติกรรมต้องห้ามที่ห้ามล่วงเกิน ละเมิด ทำร้าย ครูอาจารย์ เจ้าหน้าที่และนักเรียนในโรงเรียน การห้ามหนีเรียนและโกงข้อสอบ ห้ามทำงานวิชาอื่นในขณะที่เรียน เป็นต้น และหมวดที่เป็นข้อแตกต่างจากระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการในไทย คือ หมวดว่าด้วยการมอบเกียรติบัตรชมเชย ซึ่งเป็นข้อกำหนดประการหนึ่งของเวียดนามที่ให้ความสำคัญกับนักเรียน ที่มีพฤติกรรมดี โดยการยกย่องเพื่อเป็นตัวอย่างเรื่องความมีวินัยแก่นักเรียนคนอื่น โรงเรียนในเวียดนามยังมีแนวปฏิบัติในระดับชั้นเรียนที่ห้องเรียนแต่ละห้องจะมีประตูทางเข้าออกเพียงประตูเดียว การออกแบบหน้าชั้นเรียนจะยกพื้นสูงประมาณ 20 เซนติเมตร เพื่อให้ครูสามารถมองเห็นนักเรียนได้ชัดเจน และเมื่อนักเรียนเข้าห้องเรียนแล้วจะไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าออกนอกห้องเรียนโดยไม่มีเหตุจำเป็น และเป็นสิ่งที่สังเกตว่าเมื่อได้รับสัญญาณเข้าเรียนแล้ว จะไม่ค่อยปรากฏนักเรียนวิ่งเล่นหน้าชั้นเรียน และนักเรียนโดยส่วนใหญ่จะจดจ่อกับการเรียนในวิชานั้น การนำการบ้านหรืองานวิชาอื่นมาทำใน

วิชาที่ตนกำลังเรียน หรือการพูดคุยโทรศัพท์ขณะเรียนจะไม่ปรากฏให้เห็น ซึ่งถ้านักเรียนนำโทรศัพท์มาเล่นขณะเรียนจะถูกครูที่สอนจับไว้ก่อน นอกจากนี้ในบางโรงเรียนยังมีข้อปฏิบัติที่ให้ครูทุกคนต้องทำความสะอาดบริเวณโรงเรียนอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง

แนวทางและกระบวนการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา

1. บทบาทของครู

ครูอาจารย์ในเวียดนามถือได้ว่าเป็นผู้ที่รับผิดชอบต่อการสอนเป็นอย่างสูง และทำการสอนภายใต้ระเบียบวินัยที่เคร่งครัด หรือมีเสรีภาพน้อยเพราะต้องถูกควบคุมจากนโยบายส่วนกลางที่เข้มงวด หน้าที่ทางการสอนเป็นหน้าที่สำคัญเพื่อมุ่งเน้นไปผลการเรียนของนักเรียน ประกอบกับอุปนิสัยพื้นฐานของคนเวียดนามที่มีความเด็ดขาดและเคร่งครัด จึงส่งผลให้ครูมีความเด็ดขาดและเข้มงวดต่อการตรวจสอบความมีวินัยของนักเรียนตามไปด้วย บทบาทระหว่างครูกับนักเรียนจะแยกบทบาทกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ นักเรียนจะต้องไม่ก้าวล่วงครูอาจารย์หรือการไม่พูดคุยหยอกล้อกับครูอาจารย์ เหตุผลดังกล่าวเนื่องจากวัฒนธรรมการเคารพผู้อาวุโสในเวียดนาม ถูกถ่ายทอดมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน กรณีที่นักเรียนทำผิดกฎ ระเบียบของโรงเรียน เช่น การพูดคุยทางโทรศัพท์ในระหว่างเรียน การทุจริตการสอบโดยวิธีต่าง ๆ ครูอาจารย์ในเวียดนามจะต้องนำระเบียบมาบังคับใช้กับนักเรียนในทันที ซึ่งจะปรากฏผลในการลงโทษที่ชัดเจน เมื่อเปรียบเทียบกับ การลงโทษของครูอาจารย์ในประเทศไทย ความมีวินัยที่เด่นชัดของนักเรียนเวียดนาม คือความตรงต่อเวลา ซึ่งจะเห็นได้ว่านักเรียนเวียดนามจะต้องตื่นตั้งแต่เช้าเพื่อเข้าเรียน ในช่วงเวลา 06.30-07.00 น. (ขึ้นอยู่กับฤดูกาล) และครูอาจารย์จะเข้าสอนทันทีที่นักเรียนเข้าห้องเรียน รองลงมาคือ ความรับผิดชอบ เช่น การทำการบ้านตามที่ได้รับมอบหมาย การทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน เป็นต้น

2. บทบาทของสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาและฝึกอบรมของเวียดนาม เป็นหน่วยงานหลักในการเสริมสร้างความมีวินัยให้แก่ นักเรียน ถึงแม้ข้อกำหนดเกี่ยวกับแนวปฏิบัติเพื่อความมีวินัยของเวียดนาม จะไม่แตกต่างจากระเบียบว่าด้วยความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษาในประเทศไทยมากนัก แต่ในรายละเอียดจะพบว่ามีความแตกต่างในทางปฏิบัติเป็นอย่างมาก การตรวจสอบความมีวินัยของนักเรียนถือเป็นข้อปฏิบัติสำคัญของทุกโรงเรียน ตัวอย่างเช่น การมีตัวแทนนักเรียนที่ทำหน้าที่คล้ายสารวัตรนักเรียนคอยทำหน้าที่ตรวจสอบความตรงต่อเวลาในการมาเรียนและความเรียบร้อยของการแต่งกาย และคอยจับบันทึกชื่อนักเรียนที่ทำผิดเพื่อส่งไปยังครูในโรงเรียน หลังจากนั้นครูประจำชั้นจะสรุปผลส่งให้ผู้บริหารในทุกวันจันทร์ นอกจากนี้โรงเรียนที่เวียดนาม

จะมีความเข้มงวดกับข้อปฏิบัติในสมุดประจำตัวนักเรียน ซึ่งเป็นกระบวนการหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมความมีวินัย ในโรงเรียน โดยการบันทึกพฤติกรรมนักเรียน และการมีหัวหน้าห้องทำหน้าที่ตรวจสอบพฤติกรรมเพื่อนร่วมชั้นเพื่อเป็นการช่วยครูประจำชั้น สำหรับการกำหนดบทลงโทษนักเรียน ในปัจจุบันจะไม่มีการไล่ออกและห้ามครูตีนักเรียน ซึ่งบทลงโทษนักเรียนสำหรับนักเรียนเวียดนามที่ใช้ในปัจจุบันมี 4 ระดับ คือ 1) ตักเตือน 2) แจ้งผู้ปกครอง 3) ลงบันทึกในสมุดรายงาน และ 4) พักการเรียน ซึ่งจะเห็นได้ว่าบทลงโทษสำหรับนักเรียน ในเวียดนามจะมีลักษณะคล้ายกับบทลงโทษสำหรับนักเรียนไทยในปัจจุบัน แต่จะมีข้อแตกต่างในด้านการบังคับใช้บทลงโทษหรือการที่ครูในเวียดนามนำระเบียบดังกล่าวไปใช้อย่างเข้มงวด

ปัจจัยที่เสริมสร้างความมีวินัยของพลเมืองประเทศเวียดนาม

ปัจจัยหลัก

แนวคิดขงจื้อ เป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อความมีวินัยของพลเมืองเวียดนามนับตั้งแต่ประเทศจีน มีอิทธิพลต่อการปกครองในเวียดนาม แนวคิดขงจื้อที่สำคัญคือ 1) เคารพและเชื่อฟังผู้ใหญ่ 2) รักครอบครัว และ 3) การได้รับการศึกษา ซึ่งแนวคิดขงจื้อได้แทรกซึมในวิถีการดำเนินชีวิตของชาวเวียดนามแทบทุกด้าน ทั้งในด้านประเพณีวัฒนธรรม การปกครอง การจัดระเบียบองค์กร สถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว เป็นต้น โดยเป็นแนวคิดที่มีอิทธิพลต่อสังคมเวียดนามใน 2 ลักษณะคือ 1) การทำตามหน้าที่ โดยถือว่าถ้าคนในสังคมแบ่งหน้าที่อย่างเป็นระเบียบ และทุกคนทำตามหน้าที่ของตนได้เป็นอย่างดี สังคมย่อมเป็นระเบียบตามไปด้วย และ 2) การถือป็นธรรมเนียมปฏิบัติ เป็นวิธีการอบรมสั่งสอนให้ประชาชนเกิดความเชื่อถือในขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม เมื่อเชื่อแล้วจะปฏิบัติเองโดยไม่ต้องบังคับจากกฎหมายหรือกฎระเบียบต่าง ๆ ดังนั้นแนวคิดขงจื้อมีความสำคัญกับสังคมเวียดนามเป็นอย่างมากและถือว่าเป็นเสาหลักทางจิตวิญญาณและศีลธรรมของเวียดนามเป็นอย่างดี และถือว่าเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับสภาพการดำเนินชีวิต ที่ทำให้สังคมเวียดนามยังเคารพนับถือและปฏิบัติสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

ปัจจัยเกื้อหนุน

สถาบันครอบครัว สถาบันครอบครัวโดยส่วนใหญ่ยังเป็นครอบครัวขยาย บทบาทภายในครอบครัวยังให้อำนาจสูงสุดอยู่ที่ผู้ที่เป็นพ่อ และมีการให้ความสำคัญกับสมาชิกในครอบครัวที่เป็นเพศชายอย่างสูง บทบาทของพ่อแม่ตามแนวคิดของขงจื้อ จะต้องมีการอบรมบุตรหลานให้อยู่ในสังคมอย่างเป็นปกติสุข บทบาทของแม่จะต้องรู้จักวิธีเลี้ยงลูกและการเอาใจใส่ในเรื่องต่าง ๆ เช่น การเรียนของลูก การช่วยเหลืองานบ้าน ในครอบครัว เทศกาลตรุษจีนซึ่งเป็น

วันปีใหม่ของเวียดนามที่นอกจากจะเป็นวันหยุดสำคัญประจำปีแล้ว ยังเป็นวันที่แสดงความกตัญญูของลูกหลาน หรือเป็นการแสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบของลูกหลานนั่นเอง โดยส่วนใหญ่สถาบันครอบครัวของเวียดนามจะใส่ใจต่อการเรียนของลูกหลานเป็นอย่างสูง เช่น การตรวจสอบการทำการบ้าน การตักเตือนเรื่องการไปโรงเรียนให้ตรงเวลา ซึ่งแนวปฏิบัติของพ่อแม่ที่มีต่อลูกตามที่ได้กล่าวข้างต้น ตามแนวคิดดั้งเดิมจะถือว่าเป็นบทบาทและหน้าที่ของพ่อแม่ ดังที่ Du (2000) ได้ทำการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีการป้องปรามเด็กเมื่อมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์จากการกระทำของลูกหลาน และผู้ปกครองโดยส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะอบรมสั่งสอนเด็กที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ในด้านความเคร่งครัดและเด็ดขาด ซึ่งเป็นคุณลักษณะของพลเมืองเวียดนามที่เกิดจากการเพาะบ่มจากการต่อสู้กับภัยธรรมชาติ และภัยจากสงครามมาอย่างยาวนาน จึงถ่ายทอดมายังอุปนิสัยของพลเมืองเวียดนามที่ส่งผลมายังพ่อแม่ ให้สามารถอบรมลูกหลานในครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การเคารพผู้อาวุโสของสังคมเวียดนามยังฝังรากลึกในวิถีชีวิตของพลเมืองเวียดนามจนถึงปัจจุบัน เช่น ขณะที่ทุกคนรับประทานอาหารร่วมกัน ผู้น้อยจะเชิญผู้ใหญ่ลงมือรับประทานอาหารก่อน น้อย ๆ จะต้องเชื่อฟังผู้เป็นพี่ เนื่องจากที่จะต้องทำหน้าที่ดูแลน้องในหลายประการ เป็นต้น นอกจากนี้แนวคิดขงจื้อแล้ว การได้รับแบบอย่างและการถ่ายทอดแนวคิด ของอดีตประธานาธิบดีโฮ จี มินท์ ทำให้วิถีชีวิตของสถาบันครอบครัวในเวียดนามได้แบบอย่างจากอดีตผู้นำประเทศ ดังนั้น สถาบันครอบครัวจึงเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ส่งเสริมความมีวินัยของพลเมืองเวียดนาม

สถาบันการศึกษา กระบวนการถ่ายทอดแนวคิดของขงจื้อ ที่ส่งผ่านมายังสถาบันการศึกษาทำให้การนาระเบียบ ข้อปฏิบัติของสถานศึกษาไปบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการเคารพผู้อาวุโส หรือการเคารพครูอาจารย์ อุปนิสัยเหล่านี้ได้แทรกซึมอยู่ในสถานศึกษาไปโดยปริยาย ความมีวินัยที่เด่นชัดของนักเรียนที่อยู่ในสถานศึกษา คือความตรงต่อเวลาและความรับผิดชอบ เนื่องจากถูกหล่อหลอมโดยสภาพแวดล้อมและกฎระเบียบของโรงเรียนที่นักเรียนทุกคนต้องปฏิบัติตาม บทบาทของครูอาจารย์ในเวียดนามจะมีการแยกบทบาทหน้าที่กันอย่างชัดเจน นักเรียนจะมีความเกรงกลัวต่อครูอาจารย์ ทำให้การใช้คำสั่งของครูอาจารย์มีผลต่อนักเรียนเป็นอย่างสูง สถาบันการศึกษาของเวียดนามในทุกๆระดับจึงเป็นสถาบันที่เข้มเพาะความมีวินัยแก่นักเรียนที่เป็นแบบแผนมากกว่าสถาบันอื่น ๆ เนื่องจากถูกกำหนดด้วยกฎ ระเบียบอย่างชัดเจน ดังนั้น บทบาทของสถาบันการศึกษาที่ส่งเสริมความมีวินัยของนักเรียน จึงเกิดจากอิทธิพลหลัก ใน 2 ประการคือ 1) ความเคารพและยำเกรงต่อครูอาจารย์ และ 2) การบังคับใช้กฎระเบียบในสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ ความเคารพยำเกรงต่อครูอาจารย์ซึ่งได้รับอิทธิพลจากขงจื้อ เป็นทั้งวิถีชีวิตและเป็นแนวปฏิบัติของพลเมืองเวียดนาม ส่วนการบังคับ

ใช้กฎระเบียบในสถานศึกษาได้รับผลต่อเนื่อง จากความเคารพยำเกรงครูอาจารย์ เมื่อครูอาจารย์กล่าวอ้างกฎระเบียบในสถานศึกษาจะทำให้นักเรียนเชื่อฟังและปฏิบัติตาม

สถาบันการปกครอง ระบบการปกครองของเวียดนามที่พรรคคอมมิวนิสต์เป็นองค์กรสูงสุด ซึ่งมีพรรคเดียว มีหน้าที่ในการวางนโยบายและควบคุมกำกับการบริหารประเทศในทุกด้านที่มีลักษณะของความเด็ดขาดในเชิงนโยบายทางการปกครอง เวียดนามจึงเป็นประเทศที่มีเสถียรภาพทางการเมืองอยู่ในระดับสูง มีความเป็นเอกภาพสูง และนโยบายต่าง ๆ ได้รับการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันรัฐบาลเวียดนามมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนต่อการบริหารประเทศและความมุ่งมั่นในการพัฒนาประเทศ ทำให้การบริหารประเทศเป็นไปอย่างราบรื่น รวมทั้งในภาพรวมผู้ที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าองค์กรต่าง ๆ จะมีคุณลักษณะของความเด็ดขาด จึงส่งผลให้พลเมืองเวียดนามต้องดำเนินชีวิตภายใต้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและเกิดความมีวินัยไปโดยปริยาย ความเด็ดขาดทางการปกครองมีผลไปยังการบังคับใช้กฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยในประเทศ จึงทำให้เวียดนามไม่ค่อยปรากฏคดีอุกฉกรรจ์ ตลอดจนจารีตประเพณีบางประการ ได้สร้างบรรทัดฐานเพื่อเป็นแนวปฏิบัติสำหรับพลเมืองเวียดนาม เช่น การเป็นเพศที่สามหรือการมีสามีภรรยาเพิ่มเติมจากที่มีอยู่ จะไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม ซึ่งวิถีทางตามที่กล่าวมาได้สร้างคุณลักษณะนิสัยของความรับผิดชอบและความอดทนแก่พลเมืองเวียดนามเป็นอย่างมาก

นอกจากนี้ ถึงแม้เวียดนามจะทำการเปิดประเทศหลังสงครามสงบและรัฐบาลมีการปฏิรูปเศรษฐกิจครั้งใหญ่ที่เรียกว่า ดอย หมอย (Doi Moi) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการจัดตั้งระบบเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนโดยกลไกของตลาด รวมถึงการเปิดเสรีทางการค้าทั้งภายในและภายนอก การตระหนักถึงทรัพย์สินส่วนบุคคล และการอนุญาตให้มีการลงทุนจากต่างประเทศ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจจากเศรษฐกิจแบบการวางแผน โดยศูนย์กลางซึ่งรัฐเป็นผู้ตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากรมาเป็นเศรษฐกิจแบบกลไกตลาด แต่วิถีชีวิตของชาวเวียดนามโดยส่วนใหญ่โดยเฉพาะในชนบท ยังยึดมั่นตามแนวประเพณีดั้งเดิมและมีการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ซึ่งจะพบว่าประชาชนเวียดนามไม่ค่อยมีการเรียกร้องสิทธิใด ๆ มากนัก ตลอดจนไม่ปรากฏองค์กรอิสระที่เรียกร้องผลประโยชน์ให้กับตนเองเท่ากับประเทศที่ปกครองในระบบประชาธิปไตย

อภิปรายผลการวิจัย

1. นโยบาย กฎ ระเบียบ และมาตรฐานการศึกษาต่าง ๆ ที่ทำให้พลเมืองเวียดนามอยู่ในระเบียบวินัย และเวียดนามเป็นประเทศหนึ่งในอาเซียนที่มีระเบียบวินัยค่อนข้างสูง เนื่องจากการบังคับใช้กฎหมาย อย่างเคร่งครัดโดยเฉพาะกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด โดยเป็นประเทศที่มีคดีอุกฉกรรจ์น้อยมาก แต่ความมีวินัยของพลเมืองเวียดนามมีขอบเขตในบางประเด็น เช่น ความตรงต่อเวลา การปฏิบัติตามกฎระเบียบ และ ความซื่อสัตย์สุจริต แต่ความมีวินัยในด้านอื่น ๆ คือ

การรู้จักกาลเทศะ การเคารพสิทธิผู้อื่น การมีจิตอาสา เสียสละและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ยังเป็นประเด็นที่ไม่ปรากฏชัดเจน เนื่องจากชาวเวียดนามเห็นว่าประเทศของตนพึ่งผ่านพ้นสงครามไม่กี่ปี ประกอบกับพลเมืองต้องต่อสู้กับภัยธรรมชาติมาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสัดส่วนพื้นที่ ทำกินต่อประชากรมีน้อย จึงทำให้พลเมืองเวียดนามต้องต่อสู้ดิ้นรนเพื่อให้ตนเองมีชีวิตรอดก่อน สำหรับการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบที่ถือว่าเป็นหน้าที่สำคัญของพลเมืองที่ต้องปฏิบัติตาม ซึ่งกฎระเบียบในเวียดนาม มีผลทางบังคับใช้และมีความชัดเจนสูง ดังที่ นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2540) กล่าวว่า กฎระเบียบที่จะสร้างความมีวินัยจะต้องชัดเจนไม่คลุมเครือและการกำหนดโทษต้องลงโทษอย่างจริงจัง ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ แต่กฎระเบียบที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของชาวเวียดนาม มักจะเป็นกฎระเบียบที่ส่งผลต่อความมั่นคงของประเทศ ในขณะที่กฎระเบียบที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตประจำวันทั่วไปในบางประการ ไม่ค่อยปรากฏผลในทางปฏิบัติของพลเมืองเท่าใดนัก เช่น กฎระเบียบจราจร ที่มีพบว่าชาวเวียดนามขับขี่ยานพาหนะไม่เป็นระเบียบเป็นอย่างมาก และมีจำนวนการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนนเป็นอันดับต้นของการเสียชีวิตของพลเมืองในประเทศ สำหรับเสียงแตรรถที่ตั้งอลหม่านบนท้องถนนจะถือว่าเป็นเรื่องปกติของพลเมืองเวียดนาม นอกจากนี้อุปนิสัยการทิ้งขยะยังต้องได้รับการพัฒนาอีกมาก ถึงแม้ว่าเวียดนามจะเป็นประเทศที่มีการอนุรักษ์ประเพณีและความเชื่อต่าง ๆ ค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในอาเซียน แต่รัฐบาลเวียดนามได้ยอมรับกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก เช่น การเห็นชอบกฎหมายการผ่าตัดแปลงเพศ เพื่อให้เป็นไปตามหลักสิทธิเสรีภาพสากล เป็นต้น

ในด้านมาตรฐานการศึกษาที่เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความมีวินัยของพลเมืองเวียดนามคือการมีรายวิชาเพื่อพัฒนาความมีวินัยแก่นักเรียนโดยตรง ได้แก่ รายวิชาศีลธรรมและรายวิชาหน้าที่พลเมือง ที่มีลำดับเนื้อหาการสอนเป็นขั้นตอนในทุกชั้นปี แต่อิทธิพลทางสังคมที่นักเรียนได้รับจากครอบครัวและสังคมทั่วไป ได้มีส่วนสร้างเสริมความมีวินัยมากกว่ามาตรฐานการศึกษาหรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือระบบการศึกษา ของเวียดนามที่ส่งผลต่อความมีวินัยได้รับผลต่อจากแนวคิดของขงจื้ออีกทอดหนึ่ง ในแต่ละปี รัฐบาลเวียดนามได้ทุ่มเทงบประมาณเพื่อการศึกษาเป็นอันดับต้นของงบประมาณทั้งประเทศ และมักปรากฏว่าผลการจัดอันดับคะแนนทางวิชาการของนักเรียนจะอยู่ในลำดับสูงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศไทย โดยเฉพาะผลสอบ PISA ประจำปี พ.ศ. 2558 ที่เวียดนามได้ลำดับที่ 8 ของโลก แต่ยังมีข้อน่าสังเกตว่าระบบการศึกษาของเวียดนามมีประเด็นที่น่าขบคิดในหลายประการ เช่น สื่อและอุปกรณ์การศึกษายังล้าหลัง ตลอดจนความแตกต่างในรายละเอียดของการจัดการศึกษาในแต่ละจังหวัด เช่น การหยุดเรียน วิธีการวัดและประเมินผลการเรียน ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวเกิดจากรัฐบาลกลางมอบอำนาจให้แต่ละจังหวัดมีแนวทางปฏิบัติได้เองภายใต้นโยบายจากส่วนกลาง ข้อเปรียบเทียบอีกประการหนึ่งเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาระหว่างเวียดนามและไทยคือ นโยบายและแผนดำเนินงานต่าง ๆ ของเวียดนาม

จะมีรายละเอียดน้อยกว่าประเทศไทย นอกจากนี้ จากงานวิจัยของ Nguyen Thi Hue (2012) ที่พบว่า ทักษะชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการทำงานเป็นทีมในกิจกรรมการเรียน ทักษะการนำเสนอและทักษะ การวางแผนของนักเรียน อยู่ในเกณฑ์ต่ำ และในงานวิจัยเสนอแนะให้มีการยกระดับทักษะชีวิตในด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยการอบรมหรือการสร้างความรู้ความเข้าใจและการบูรณาการเข้ากิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความมีวินัยในประเทศเวียดนาม เกิดจากอุปนิสัยดั้งเดิมของคนในชาติมากกว่า ผลที่เกิดจากการกำหนดในมาตรฐานการศึกษา

2. แนวทางและกระบวนการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา ที่พบว่า บทบาทครูอาจารย์ ในเวียดนามที่มีอุปนิสัยความรับผิดชอบต่อการสอน ความจริงจังต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและความเอาใจใส่ต่อผลการเรียนและพฤติกรรมนักเรียน ได้ส่งผลต่อความมีวินัยของนักเรียน โดยเฉพาะความตรงต่อเวลาและความรับผิดชอบ ซึ่งบทบาทของครูอาจารย์ถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งต่อการเสริมสร้างความมีวินัยแก่นักเรียน สอดคล้องกับ ก่องแก้ว เจริญอักษร (2543) ที่กล่าวว่าครูอาจารย์เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการเสริมสร้างวินัยแก่นักเรียน ทั้งในด้านการตรวจสอบพฤติกรรมนักเรียนและการสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างความมีวินัย นอกจากนี้การเป็นแบบอย่างของครูในโรงเรียน เช่น การทักทาย การไหว้ระหว่างครูและนักเรียน การไม่คุยกันในห้องประชุม การแสดงอารมณ์ฉุนเฉียวใส่นักเรียน การให้ความเอาใจใส่นักเรียน จะเป็นวิธีการที่ทำให้นักเรียนได้พบเห็นจริยธรรมจากการปฏิบัติของครู ซึ่งอิทธิพลของครูอาจารย์ส่งผลต่อความมีวินัยดังกล่าว น่าจะได้รับอิทธิพลจากการควบคุมพฤติกรรมที่ส่งต่อกันมาเป็นทอด ๆ กล่าวคือ ครูอาจารย์ในเวียดนามต้องปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจสอบความมีวินัยของนักเรียนอย่างเคร่งครัด ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงความรับผิดชอบและความเข้มแข็งในการทำงาน

บทบาทของสถานศึกษา ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมที่รอบตัวนักเรียนที่ได้หล่อหลอมพฤติกรรมนักเรียนเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่เสริมสร้างพฤติกรรมความมีวินัย โดยที่นอกจากจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความมีวินัยแล้ว การจัดสภาพแวดล้อมทั่วไปเป็นปัจจัยสำคัญที่เสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540) กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน การบริการและการให้บริการต่าง ๆ ในโรงเรียน รวมทั้งการเป็นตัวอย่างอันดีงามของครูอาจารย์ จะมีอิทธิพลต่อการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมอันดีงามโดยเฉพาะความมีวินัยในตนเอง นอกจากนี้ กลุ่มเพื่อนภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนได้ช่วยหล่อหลอมให้นักเรียนต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน กล่าวคือ เมื่อนักเรียนเห็นกลุ่มเพื่อนไม่กล้าทำผิดระเบียบก็จะคอยเตือนตนเองไม่ให้อำนาจผิดระเบียบด้วยเช่นกัน ดังที่ อรรถพร อุ๋นจะนำ (2541) กล่าวว่า วินัยในโรงเรียนควรเกิดจากการเห็นการกระทำที่ไม่ใช่เพราะอำนาจภายนอกมาบังคับ หรือกลัวอำนาจจากบุคคลอื่น เพราะจุดหมาย

ปลายทางของวินัยในโรงเรียนคือการรู้จักควบคุมตัวเอง ซึ่งแนวคิดนี้สอดคล้องกับแนวคิดขงจื้อ ที่ถือว่าการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบเป็นธรรมเนียมปฏิบัติต้องเกิดความเชื่อแล้วจะปฏิบัติเองโดยไม่ต้องถูกบังคับ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับแนวทางการส่งเสริม ความมีวินัยของกรมวิชาการ (2537) ที่กล่าวว่า การสร้างความมีวินัยให้นักเรียน ควรสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลาย รวมทั้ง แสดงความชื่นชมและให้กำลังใจเมื่อนักเรียนปฏิบัติตามข้อตกลงหรือระเบียบกฎเกณฑ์ ของโรงเรียน ซึ่งวิธีการยกย่องชมเชยนักเรียนเป็นระเบียบที่ชัดเจนของกระทรวงศึกษาและฝึกอบรม เวียดนาม ที่กำหนดให้แต่ละโรงเรียนจะต้องยกย่องชมเชยเมื่อนักเรียนได้กระทำความดีเป็นที่ ประจักษ์ชัด

3. ปัจจัยที่เสริมสร้างความมีวินัยของพลเมืองประเทศเวียดนาม ที่ได้ข้อสรุปสำคัญที่ พบว่า แนวคิดขงจื้อเป็นปัจจัยที่เป็นแกนหลักที่ทำให้พลเมืองมีวินัย ซึ่งแนวคิดขงจื้อถูกถ่ายทอด เมื่อครั้งประเทศจีนมีอิทธิพลต่อประเทศเวียดนามมานับพันปี และเป็นแนวคิดที่ฝังรากลึกในวิถี ชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณีของเวียดนามจนถึงปัจจุบัน จึงปรากฏว่าสังคมเวียดนามจะผูกติด กับประเพณีวัฒนธรรมเกี่ยวกับการเคารพผู้อาวุโสและบรรพบุรุษเป็นอย่างสูง

อิทธิพลของแนวคิดขงจื้อได้แทรกซึมเข้าไปในวิถีการดำเนินชีวิตและสถาบันต่าง ๆ เช่น สถาบันครอบครัว ซึ่งเป็นสถาบันที่เล็กที่สุดแต่มีความสำคัญที่สุดที่จะหล่อหลอมพฤติกรรมของ พลเมืองในด้านต่าง ๆ รวมทั้งความมีวินัย ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540) กล่าวว่า สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุดและเป็นสถาบันแรกที่ทำหน้าที่ ปลูกฝังหล่อหลอม และถ่ายทอดลักษณะทางจริยธรรม รวมทั้งเรื่องระเบียบวินัยแก่สมาชิกใน ครอบครัวทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเด็กจะเรียนรู้เชิงจริยธรรมจากผู้ใหญ่ด้วยการสังเกตและ เลียนแบบมากกว่าการได้รับคำสั่งโดยตรงจากผู้ใหญ่ ดังนั้น ถ้าหากผู้ใหญ่มีลักษณะเด่นเป็นที่ ยกย่องบูชา เด็กก็มีแนวโน้มที่จะเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่มากขึ้นเท่านั้น ซึ่งสถาบัน ครอบครัว ในเวียดนามถือว่าเป็นสถาบันที่มีอิทธิพลต่อพลเมืองเป็นอย่างสูง โดยปรากฏใน ลักษณะของประเพณีวัฒนธรรมประจำชาติ เช่น ในช่วงเทศกาลตรุษจีน ประชาชนเกือบทุกคน ต้องกลับภูมิลำเนา ซึ่งการหยุดทำงานในเทศกาลดังกล่าว นอกจากจะเป็นการหยุดประจำปีแล้ว ยังเป็นการแสดงออกต่อความรับผิดชอบต่อบรรพบุรุษอีกด้วย อิทธิพลของขงจื้อที่ให้การเคารพ ผู้อาวุโสในครอบครัว เป็นปัจจัยเริ่มต้นของการเสริมสร้างความมีวินัย บทบาทของพ่อแม่จะต้อง คอยตักเตือนบุตรหลานให้อยู่ในโอวาท รวมทั้งการชี้แนะเอาใจใส่ในเรื่องต่าง ๆ อย่างเข้มงวด จึงเป็นที่น่าสังเกตว่าพ่อแม่ในเวียดนามจะมีความเคร่งครัดต่อบุตรหลานเป็นพิเศษและสามารถ ทำให้บุตรหลานอยู่ในโอวาทและเกิดความมีวินัยได้ ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ สุภาพร ณะชานันท์ (2544) ที่พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักมาก ควบคุมน้อย จะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความมี วินัยในตนเอง เหตุผลนี้อาจอธิบายได้ว่า ถึงแม้พ่อแม่ในเวียดนามจะมีความเคร่งครัดและควบคุม

บุตรหลานค่อนข้างสูง แต่มีเหตุปัจจัยอื่น ๆ เช่น วัฒนธรรมความเคารพผู้อาวุโส สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน และการได้แบบอย่างของสังคมรอบข้าง จึงทำให้นักเรียนมีระเบียบวินัย

สำหรับสถานศึกษา ซึ่งเป็นสถานที่ที่มีอิทธิพลต่อนักเรียนด้านความมีวินัยต่อเนื่องมาจากสถาบันครอบครัว โดยเฉพาะวินัยในด้านความตรงต่อเวลาและความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย จึงเป็นที่ปรากฏว่านักเรียนในเวียดนามจะเข้าเรียนและเลิกเรียนตรงเวลา สถานศึกษาจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยหล่อหลอมพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของสรียา เหลาธรรม (2546) ที่พบว่าสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกและสามารถพยากรณ์ความมีวินัยในตนเองของนักเรียนได้ ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการวางแผนปฏิบัติอื่น ๆ ภายในโรงเรียนล้วนมีส่วนส่งเสริมความมีวินัยแก่นักเรียน เช่น การมีประตูเข้าออกห้องเรียนเพียงประตูเดียว การยกพื้นสูงหน้าชั้นเรียนเพื่อให้ครูสามารถมองเห็นนักเรียนได้ชัดเจน การให้นักเรียนยืนพูดเมื่อตอบคำถามต่าง ๆ ล้วนมีส่วนในการเสริมสร้างความมีวินัย ดังที่ อรรถพ อุ่นจะนำ (2541) กล่าวว่า กิจกรรมทั้งหลายที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน เป็นส่วนสำคัญเพื่อสร้างความมีวินัยและเป็นไปเพื่อความเจริญในวิถีทางที่สังคมยอมรับ

นอกจากนี้สถาบันการปกครองของเวียดนาม ที่ได้รับการยอมรับว่ามีเสถียรภาพมากที่สุด โดยมีพรรคคอมมิวนิสต์เพียงพรรคเดียวที่ทำหน้าที่วางนโยบายและควบคุมการบริหารประเทศในทุกด้าน ด้วยเสถียรภาพทางการปกครองประกอบกับการปกครองในระบบสังคมนิยม จึงทำให้การนำนโยบายไปใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ เมื่อรัฐบาลได้วางนโยบายหรือออกกฎระเบียบต่าง ๆ แล้ว จะถือว่าเป็นหน้าที่ของพลเมืองที่จะต้องปฏิบัติตาม ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540) กล่าวว่า สถาบันการเมืองการปกครองควรเข้ามา มีบทบาท โดยกำหนดแนวทางนโยบายและพฤติกรรมที่เป็นตัวแบบของนักการเมืองอย่างจริงจัง ก็จะช่วยให้ประชาชนยอมรับปฏิบัติตาม สำหรับสถาบันการเมืองการปกครอง ที่ถือว่าเป็นต้นแบบของความมีวินัย เช่น กรณีที่สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ทำผิดกฎระเบียบ จะต้องพ้นจากการเป็นสมาชิกพรรคและส่งผลไปยังหน้าที่การงานด้วย ดังนั้น เสถียรภาพของสถาบันการปกครองที่มั่นคงของเวียดนาม จึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ส่งผลต่อการบังคับใช้กฎระเบียบและนโยบายต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อ ความมีวินัยของพลเมืองได้อย่างดียิ่ง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. สถานศึกษาในระดับต่าง ๆ ควรอบรมหรือส่งเสริมให้ครูอาจารย์มีความเข้มงวดต่อพฤติกรรมผู้เรียนด้านความมีวินัยอย่างต่อเนื่อง
2. สถาบันครอบครัว โดยเฉพาะพ่อและแม่ จะต้องมีความรู้ที่ถูกต้องต่อวิธีการเลี้ยงดูลูก เพื่อส่งเสริมความมีวินัย รวมทั้งการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกเพื่อเสริมสร้างความมีวินัยในระยะยาว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากอุปนิสัยของคนไทยมีความรักอิสระ ชอบสบาย ไม่ชอบอยู่ในระเบียบกฎเกณฑ์มากนัก ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเสริมสร้างความมีวินัย ดังนั้น งานวิจัยครั้งต่อไปอาจทดลองหาวิธีการต่าง ๆ เช่น การใช้กฎระเบียบที่เข้มงวดโดยวิธีไหนและใช้อย่างไร จึงจะเหมาะสมกับบริบทของคนไทยที่จะสร้าง ความมีวินัยอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- ก่องแก้ว เจริญอักษร. (2543). *การจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์. ครูศาสตร์, 9(2): 20-27.*
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2542). *มองพยาบาลหลังปี 2000. วารสารสมาคมศิษย์เก่าพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข, 11(2): 64-75.*
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์.(2560). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร.* เข้าถึงได้จาก <http://www.ifd.or.th>
- ข้อมูลประเทศเวียดนาม. (2560). *ข้อมูลประเทศเวียดนาม.* เข้าถึงได้จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/ข้อมูลประเทศเวียดนาม>
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2537). *การเสริมสร้างวินัยคู่มือแนะแนวทางปฏิบัติ.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2540). *การเสริมสร้างวินัย: คู่มือแนวทางปฏิบัติ.* กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.

- จินตนา ชาญเขียว. (2545). การศึกษาสภาพการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 7. ปรินญาณิพนธ์ปรินญาณิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ชัยวิชิต เตียรชนะ. (2548). การพัฒนาแบบวัดความมีวินัยในตนเองของนักเรียนช่วงชั้นที่สาม: กรณีศึกษาจังหวัดนครนายก. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- โชติ บุญนิชีวนิช. (2541). การเปรียบเทียบผลการใช้สัญลักษณ์เงื่อนไขต่อการใช้หลักพีระมิดเพื่อพัฒนาการมีวินัยในการใช้ห้องสมุด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชูทิศ หอวัง นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธิดารัตน์ ธนะคำดี. (2552). การพัฒนาแบบวัดความมีวินัยในตนเองสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิตติมา จักรเพชร. (2544). ผลของชุดการแนะแนวที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสหระาแสนแสบ กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณัฐรดี โพธิ์ทิพย์. (2547). การมีวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นวลศิริ เปาโรหิตย์. (2540). จะสร้างวินัยให้เด็กยอมรับได้อย่างไร. *วารสารแนะแนว*. 31(167): 31-34.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2528). *ปัญหาในระดับมัธยมศึกษา*. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2555). วินัยในตนเองและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง. *วารสารวัดผลการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 17(1): 3-15.
- ปฏิบัติตามระเบียบวินัยเพื่อเพิ่มความแข็งแกร่งในองค์กรพรรค. เข้าถึงได้จาก: <http://vovworld.vn/th>
- ประเทศเวียดนาม. (2560). เข้าถึงได้จาก: <https://th.wikipedia.org/wiki/>

- ประพรทิพย์ คุณากรพิทักษ์. (2547). *ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลเชิงจริยธรรมกับพฤติกรรมวินัยในตนเองของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. ปรินูญานิพนธ์ปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พนัส หันนาคินทร์ และคณะ. (2542). *การสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. กรุงเทพฯ: แม็ค.
- พัชรี ประยูรหาญ. (2546). *ความสัมพันธ์ระหว่างการเลี้ยงดูกับพฤติกรรมวินัยในตนเองของนักศึกษาที่พักอาศัยในหอพักนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2545*. ปรินูญานิพนธ์ปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พัชรี แพนลีนฟ้า. (2549). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนเรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้โดยใช้เทคนิคการสร้างแผนภูมิโน้ตกับการสอนแบบซินดิเคท โดยใช้เทคนิคศึกษากรณีตัวอย่าง*. ปรินูญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)*. เล่มที่ 133 ตอนที่ 115 ก. วันที่ 30 ธันวาคม 2559.
- เรขา ดุลยรัตน์. (2549). *ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู การจัดกระบวนการกลุ่ม การจัดการเกี่ยวกับการสอน กับพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยในห้องเรียนของนักเรียนประถมศึกษา*. ปรินูญานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ลำไย สีหามาตย์. (2546). *ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผู้ปกครองคนเดียว*. ปรินูญานิพนธ์ปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิชากร, กรม. (2537). *คู่มือและสื่อสารพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง โครงการวิจัยและพัฒนาระบบงานแนะแนวในและนอกสถานศึกษา ศูนย์แนะแนวการอาชีพ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. (2542). *การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยด้านความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

- เวียดนาม: สมาชิกออาเซียน. (2560). เข้าถึงได้จาก: http://www.asean-info.com/asean_members/vietnam_politics.html
- ศิริรัตน์ เหล่าวัฒนพงศ์. (2545). *การศึกษากรณีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีปัญหาทางวินัย โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร*. ปรินญาการศึกษา มหาวิทยาลัย สาขาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2545). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิการพิมพ์.
- _____. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- ลักษณะเสด็จ ทองคำ. (2546). *จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น*. ปรินญานิพนธ์ ปรินญามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2559). การศึกษาเวียดนาม: ทำไมนักเรียนจึงมีผลการประเมินสูง Focus ประเด็นจาก PISA. *สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี*, 11.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2545). *การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544: สร้างความเข้าใจสู่การปฏิบัติจริง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วัฒนาพานิช.
- สรिया เหลาธรรม. (2546). *ปัจจัยที่มีผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น*. ปรินญานิพนธ์ปรินญามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สินินาฏ สุทธจินดา. (2543). *การศึกษาวินัยในตนเองของนักเรียน สาขาพณิชยการ โรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร*. ปรินญานิพนธ์ปรินญามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุภาพร ณะชานันท์. (2544). *รายงานการวิจัยฉบับที่ 66 ปัจจัยที่มีผลต่อวินัยในตนเองของนิสิต ปรินญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวรรณา ไพสุวรรณ. (2541). *พัฒนางานด้านจริยศึกษาในโรงเรียน. ข้าราชการครู*, 18(4): 25-28.

อรรณพ อุ่นจะนำ. (2541). รายงานโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและส่งเสริมสร้างวินัยนักเรียน โรงเรียนเกาะคาวิทยาคม อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง. ลำปาง: โรงเรียนเกาะคาวิทยาคม.

อรวรรณ พาณิชปฐมพงศ์. (2542). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปรียญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อำภารัตน์ ผลารรรถ. (2556). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบแนะให้รู้คิด (CGI) เรื่องความน่าจะเป็นที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ความตระหนักในการรู้คิดและความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. ปรียญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Mac Van Thi and Vu Van Hung. (2016). *Manual of Citizen Education for Secondary Level*. Hanoi: Ministry of Education and Training, Vietnam.

Mac Van Thi and Vu Van Hung. (2016). *Manual of Moral Education for Primary Level*. Hanoi: Ministry of Education and Training, Vietnam.

Nguyen Thi Hue. (2012). *Life Skills of Junior High School Students*. Ha Noi: National University of Education, Vietnam.

Vo Nguyen Du. (2000). *Measures of Behavioral Education for Children in the Family*. Ha Noi: National University of Education, Vietnam.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล

Interview Form

Interviewer: Researcher

Interviewee: Principal and teachers at schools, All sectors of Vietnames society related to the schools to strengthen disciplines in schools

1. Do the relevant Vietnames government policies and Vietnames regulations promote or hinder to strengthen disciplines in schools?

2. How do the relevant Vietnames government policies and Vietnames regulations promote to strengthen disciplines in schools?

3. How do the relevant Vietnames government policies and Vietnames regulations hinder to strengthen disciplines in schools?

4. Do the Educational Standards and Vietnames Basic Education Curriculum promote or hinder to strengthen disciplines in schools?

5. How do the Educational Standards and Vietnames Basic Education Curriculum promote to strengthen disciplines in schools?

6. How do the Educational Standards and Vietnames Basic Education Curriculum hinder to strengthen disciplines in schools?

7. What are the procedures and processes to strengthen disciplines in schools in Vietnam?

8. What concepts, processes and principles are applied in each procedures and each processes to strengthen disciplines in schools in Vietnam?

9. Are there the cooperation of all sectors of Vietnames society to strengthen disciplines in schools?

10. What are they?

11. How do they strengthen disciplines in schools?

12. What are states and condition applied in the cooperation of all sector of Vietnames society to strengthen disciplines in schools?

13. Are there the mechanism systems of the cooperation of all sector of Vietnames society to strengthen disciplines in schools?

14. What are the mechanism systems of the cooperation of all sector of Vietnames society to strengthen disciplines in schools?

15. What are the concepts, principles and theories of factors that strengthen Vietnames people to have disciplines?

Các câu hỏi phỏng vấn

Người phỏng vấn: Nhà nghiên cứu

Người được phỏng vấn: Hiệu trưởng và giáo viên tại các trường học, các lĩnh vực khác của xã hội Việt Nam có liên quan đến trường học nhằm khảo sát việc tăng cường kỷ luật trong trường học.

1. Có chính sách, quy tắc nào của nhà nước trong việc quy định tính kỷ luật học sinh ở nhà trường?

2. Có chương trình hoặc nội dung của môn học nào trong nhà trường phổ thông nói về nề nếp, tính kỷ luật của học sinh? Và giáo viên có cách dạy như thế nào để học sinh hiểu được nội dung đó?

3. Nhà nước có quy định, hướng dẫn như thế nào trong việc xây dựng nề nếp, kỷ luật của học sinh?

4. Có những quy định về hình thức kỷ luật nào để giữ vững tính kỷ luật của học sinh trong nhà trường? (VD: hình phạt,...)

5. Cơ quan, tổ chức, hoặc những ai giúp đỡ nhà trường trong việc thực hiện nề nếp kỷ luật của học sinh? (Gia đình, ...)

6. (Tiếp câu 5) Nếu có thì cơ quan tổ chức đó sẽ làm gì để giúp đỡ nhà trường trong việc thực hiện các quy định về nề nếp, kỷ luật của học sinh?

7. Trong 4 ý sau, ông (Bà) hãy chọn ra ba ý là đặc trưng của học sinh Việt Nam về việc thực hiện nề nếp, kỷ luật trong nhà trường?

1) Có ý thức, trách nhiệm, tuân thủ giờ giấc.

2) Trung thực, thành thật

3) Cư xử đúng quy định, lễ phép, tôn trọng quyền cá nhân của người khác

4) Có lòng vị tha, thấu hiểu người khác

8. Theo Ông (Bà) nghĩ như thế nào về tính chịu trách nhiệm và việc thực hiện giờ giấc học tập của học sinh Việt Nam?

9. Ông (Bà) nghĩ như thế nào về tính trung thực, thành thật của học sinh Việt Nam?

10. Ông (Bà) nghĩ như thế nào về việc Cư xử theo quy định, lễ phép, tôn trọng quyền cá nhân người khác của học sinh Việt Nam?

11. Theo Ông (Bà) nghĩ như thế nào về “Lòng vị tha, thấu hiểu người khác” của học sinh?

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. Assoc.Prof.Dr. Nguyen Van Dinh ข้าราชการบำนาญ อดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยฮาดิงห์
2. Mr.Phan Dinh Anh ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยฮาดิงห์
3. Dr.Nguyen Gia Viet รองผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยฮาดิงห์
4. Mrs.Tran Nhat Ai ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยม เล วัน เทียม จ.ฮาดิงห์
5. Dr.Nguyen Hai Minh รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนานวัตกรรมฮานอย

ภาคผนวก ค
ตัวอย่างภาพและกิจกรรมในโรงเรียนเวียดนาม

นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เล วัน เทียม เตรียมพร้อมเรียนทันทีที่เข้าห้องเรียน

นักเรียนต้องจูงรถทุกชนิดภายในบริเวณโรงเรียน

โรงเรียนที่เวียดนามจะใช้สัญญาณกลองแทนกริ่ง

สารวัตรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ฟาน ดินห์ เฟื่อง (เสื้อสีน้ำเงิน) ทำหน้าที่ตรวจนักเรียนในเรื่องความตรงต่อเวลาในตอนเช้าและความเป็นระเบียบเรียบร้อยทั่วไป

ประตูเข้า-ออกในห้องเรียนจะมีประตูเดียว

หน้าชั้นเรียนจะยกพื้นสูงเพื่อให้ครูมองเห็นนักเรียนชัดเจน

คณะผู้จัดทำรายงานการวิจัย

รูปแบบและกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

ที่ปรึกษา

ดร.ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์

เลขาธิการสภาการศึกษา

ดร.ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์

รองเลขาธิการสภาการศึกษา

นางเกื้อกุล ชั่งใจ

ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษา
และพัฒนาระบบการเรียนรู้

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์งานวิจัย

ศาสตราจารย์ ดร.พจน์ สะเพียรชัย

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์

คณบดีวิทยาลัยครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

นายวรัท พุกษากุลนันท์

ผู้อำนวยการสำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด
และกิจการนักเรียน

ดร.บุญลือ ทองอยู่

ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา

ดร. ผดุงชาติ สุวรรณวงศ์

ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาตรี ดร.พงศ์เทพ จิระโร

อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา

นายสมควร วรสันต์

ข้าราชการบำนาญ ตำแหน่งศึกษานิเทศก์

นายทองสุข รวยสูงเนิน

ข้าราชการบำนาญ ตำแหน่งศึกษานิเทศก์

นายจิรัฏฐ์ แจ่มสว่าง

ข้าราชการบำนาญ

โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี

ดร.ศิริลักษณ์ เส็งมี

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบุญญราตรี

นางพยุศรี วังโส

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเขาชีจรรย์

นายวันชัย ทองเกิด

ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม

นายนพดล เต๋นดวง

ผู้อำนวยการ

โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม
(พระตำหนักสวนกุหลาบมัธยม)

นายวิทยา อรุณแสงฉาน

ผู้อำนวยการ

โรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย ชลบุรี

นางชไมพร งามยิ่งยวด

ครูประจำการโรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม

นางสาวเกศินี หล้าปิ่นตา

ครูประจำการโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย

รายชื่อผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรร ธงยศ

มหาวิทยาลัยนครพนม

Phac Dinh Van

Ha Tinh University.

บรรณาธิการเอกสาร

นายสำเนา เนื้อทอง

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนานโยบายด้านการเรียนรู้

ประธานการจัดพิมพ์

นายสุภสิทธิ์ ภูภักดี

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นายสำเนา เนื้อทอง

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนานโยบายด้านการเรียนรู้

นางสาวจักษณา อธิรัตน์ปัญญา

นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ

นางสาวจันทิมา ศุภรพงษ์

นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ

นางสาวสมพร พรหมดี

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

นางสาวณัฐตรา แทนขำ

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

นายสมชาย นัยเนตร

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

นายสุภสิทธิ์ ภูภักดี

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กลุ่มพัฒนานโยบายด้านการเรียนรู้ สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาระบบการเรียนรู้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

โทร. 02 668 7123 ต่อ 2516 และ 2560 โทรสาร 02 243 1129